

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXVII Kalna 15 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 23, 1973

Nr. 249

DAR VIENAM LIETUVIUI NEPAVYKO PABĖGTI

Mūsų specialaus korespondento pranešimas iš Romos

Caristinė Rusija buvo vadina- ma "tautų kalėjimu". Tokia ji ir šiandien, sovietinė Rusija. Kad taip yra, kad kiekvienas jos žmo- gus ir už kalėjimo sienų sargų se- kamais, patvirtina ir štai liūdnas atsitikimas su mūsų tautiečiu.

I Neapolį spalio viduryje at- plaukė rusų laivas su 296 sovie- tų piliečiais turistais. Jų tarpe, at- rodo, buvo nemaža ir lietuvių. Spalio 14 vakare dalis turistų de- vyniais automobiliais atvyko ap- žiūrėti Romos. Vienam iš tų tur- istų, Broniuvi Strikuliui, 30 metų vyrui, pavyko susisiekti su italų policija ir pasiprašyti politinio pabėgimo teisių. Policijoje Striku- lis, sunkiai kalbą angliskai, per vertėją pareiškė savo norą. Poli- cija, susisiekusi su atitinkamom ministrijom, Strikuliui paaiški- no, kad jis gali likti Italijoje, bet turi parašyti prašymą pabėgimo teisėms gauti, paskui bus nuga- bentas į Triestą, kur yra tokių pa- bėgėlių stovykla; ten veikia spe- ciali komisija, kuri išstiria kiek- vieno pabėgimo atvejį ir paskui Vidaus reikalų ministerija daro galutinį sprendimą. B. Strikulis tokį prašymą parašė ir pasiliko, kol bus išgabentas į Triestą, poli- cijos būstinėje.

Spalio 16, kai sovietiniai eks- kursantai turėjo grįžti į Neapolį, apsižiūrėta, kad trūksta trijų ke- leivių. Ekskursijos vadovas, lydi- mas kelionių biuro atstovu, kreip- si į artimiausią policijos postą, prašydamas surasti pasilikusius. Policija sužinojo, kad vienas iš negrįžusių prie ekskursijos grupės, yra centrinėje policijos būstinėje, kad pasiprašė politinio pabėg- mo teisių ir kad bus išgabentas į Triestą. Jis jau atsiskyręs grįžti į Neapolį ir iš viso į Sov. Sąjungą. Kur kiti du atsiskyrusieji nuo eks- kursijos, policija nežinojo. Eks- kursijos grėžimas į Neapolį buvo atkeltas vėlesniu laiku.

Sargai iš paskos

Spalio 16 du italų neunifor- muoti policininkai atlydėjo B. Strikulių į Romos geležinkelio sto- tį, iš kur turėjo išeiti traukinys į Triestą 22:15 val. (10:15 val. vak.) Policininkams esant prie bilietų langelio, staiga prie Stri- kulio priėjo du striprūs vyrai ir rusiškai šaukdami, keikdami ir grasindami, bandė B. Strikulių jė- ga vesti su savimi. Italų polici- ninkai B. Strikulio palydovai, vi- sus tris nugaubė ir geležinkelio policijos postą ir iš ten susisiekė su policijos vadu, kuris įsakė vi- sus tris atgabenti į centrinę poli- cijos būstinę. Tenai, patikrinus dokumentus, paaiškėjo, kad a- nie "sargai" yra Vladimiras Pet- kelis 43 m. ir Vytautas Pompei- kis 39 m. (greičiau Pupeikis, nes italai labai iškraipo svetimtau- čių pavardes). Juodu pasisakė esą bendrosios turistų grupės mažes- nių grupių (Sasm.) vadovai ir e- są atsakingi už savosios grupės asmenis.

Gražino sovietų ambasada

Visą kelią nuo geležinkelio sto- ties iki policijos būstinės "sargai" buvo drauge su B. Strikuliui ir visą laiką rusiškai šaukė, grasino, gąsdino. B. Strikulis, atrodo, prislėgtas, nusimines ir pagaliau "sargų" akivaizdoje per vertėją pareiškė, kad jis atšaukias savo prašymą suteikti jam politinio pa- bėgimo teises. Savo "atsisakymą" patvirtino ir parašė. Policijoje išardyti, reikalą "su- tварke", Petkelis ir Pompeikis

(ar Pupeikis) grįžo prie savo eks- kursijos, kuri tuoj išvyko į Nea- poli, o B. Strikulis buvo nuga- bentas į sovietų ambasada. Jo li- kimą galima lengvai įsivaizduoti.

Visas incidentas vyko geležin- kelio stotyje. Tasai stumdyma- sis, žmogaus grobimas, policijos nepajėgumas buvo stebimas dau- gelio žmonių, tuo metu buvusių stotyje. Mačusieji pasakoja, kad tai buvęs labai nemalonus vaiz- das, nors nebuvo aišku, kas ten iš tikrųjų dedasi. Žurnalistai te- lefonu pasiteiravo sovietų amba- sadoje apie B. Strikulio likimą. Vicekonsulas žurnalistams davė tokį sovietinės taktikos šedevrą — paaiškinimą. Esą visą tą rei- kalą surežisavo italų policija. Pa- gal vicekonsulo paaiškinimą, kažkoks neaiškus tipas išsprau- dęs B. Strikuliui gatvėje į ranką raštelį, kuriame itališkai buvę pa- rašyta. "Prašyk politinio pabėg- mo teisių". Paskui B. Strikulis buvęs nugaubtas į policijos cen- trinę būstinę, ir jam, nemokan- čiam italų kalbos, nebuvo leista telefonu susisiekti su sovietų am- basada, meduota vertėjo, o tik tu- rėjęs pasirašyti jam pakištą itališ- ką tekstą. Paskui B. Strikulis poli- cijos buvo nugaubtas į stotį ir ten pamatęs du savo tautiečius, amė šauktis pagalbos...

Kaltina italų policija

Tokia yra sovietų ambasados versija — kalta Italijos policija, kuri provokuojanti ir grobianči sovietų piliečius, ramius ekskur- santus. Ji pagrobusi sovietų pili- ečių ir nerūjęsi jėga išvežti į Triestą. Sovietų vicekonsulas dar pridūrė, kad už tokią "provokaciją" ir sovietų piliečių grobimą busias įteiktas italų valdžiai formalus ir griežtas protestas.

Baigiant šį liūdną įvykį matyti, kiek Italijos valdžia pataikau- ja sovietams ir bijo užrūstinti. Policijos elgesys jokiu būdu nepa- teisinamas, kai ji leido visą laiką enkavedistams terorizuoti B. Strikulių, neatskyrė jo nuo a- nu "sargų" ir pagaliau išdavė į sovietinių enkavedistų rankas. Kažkas panašu į S. Kudirkos at- veį.

Sis įvykis buvo aprašytas ir i- talų spaudoje.

"Su Kissingeriu nesusitiksiu"

TOKIJO. — Princas Sihanou- kas paprašė Kinijos ir šiaurės Vietnamo ekonominės ir karinės pagalbos savo daliniams Kambod- dijoje. Pagalba turinti atsverti Amerikos teikiama pagalbą Lon- Nol vyriausybei.

Sihanoukas dar kartą pareiškė, kad kai Kissingeris atvyks į Pekiną, jis su juo jokiu būdu nesusitikis, niekas neprivers su juo pasisveikinti ir kalbėtis.

VIENA. — Vienoj Austrijos provincijoje, Aukštutinėj Aus- trijoje, vyko papildomieji rinkimai ir parlamenta, ir buvusią so- cialisto vietą laimėjo katalikų Liaudies partijos atstovas. To- kių būdu toje provincijoje Liau- dies partija atgavo turėtą kont- rolę ir buvo parodyta, kad kane- lerio Kreiskio pataikavimas a- rabams jo partijai nepadėjo. Rinkimai buvo laikomi baromet- ru, tauta patiria ar nepritaria Kreiskio žygiui uždaryti pere- namąją stovyklą žydams.

Brazinskių byla vėl atidėta

NEW YORKAS. — Vlike gau- tomis iš Turkijos žiniomis, tė- vo ir sūnaus Brazinskių bylos svarstymas dar kartą atidėtas lapkričio 13 dienai. Priežastis aiškiai nenusakyta, tačiau ma- noma, kad dėl užtrukusios Bra- zinskių ginčų ekspertyzės.

Byla jau atidėta kehoilika kar- tų. Tokį turkų elgesį reikia va- dinti nelaimingų žmonių terori- zavimu.

Vliko seimas gruodžio 1-2

NEW YORK. — Vlikas dar kartą patikslina seimo datą. Vy- riausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas Toronte šau- kiamas ne gruodžio 3-4, kaip buvo pradžioje skelbta ir ne gru- odžio 8-9, kaip vėliau pranešta, bet gruodžio 1-2

Mirė kun. J. Grigaitis

MARIJAMPOLĖ. — Iš oku- puotosios Lietuvos atėjo žinia, kad ten spalio 15 mirė kun. Jo- nas Grigaitis.

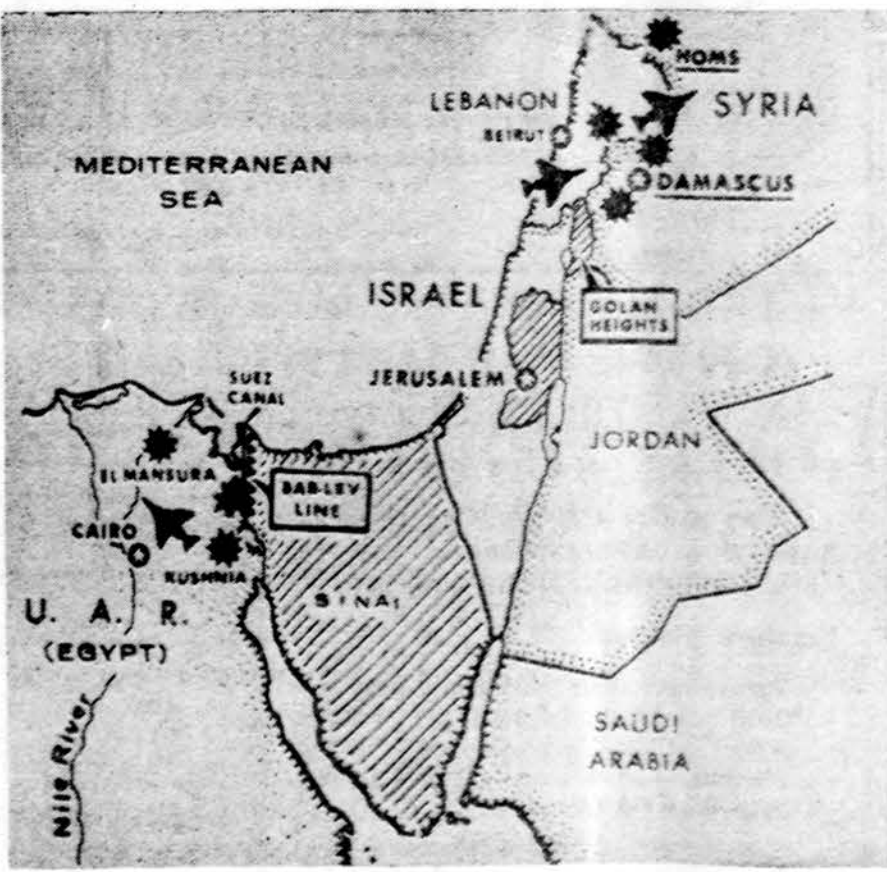
Velionis buvo gimęs 1904 m. Suvalkijoje, gerai žinomoje Gri- gaitių šeimoje; jo broliai — prelatas Aleksandras, kun. Jus- tinas, o taip pat ir Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas dr. Pijus Grigaitis.

Kumigu J. Grigaitis buvo į- šventintas 1927 m. Vilkaviškio vyskupo A. Karoso. Baigęs ku- nigų seminariją, dar studijavo Romoje. Dirbo įvairiose Vilkaviškio vyskupijos parapijose, jų tarpe A. Panemunėje, Gižuose, Lukšiuose.

Ispanijoj nuskendo 190

MADRIDAS. — Dėl potvynių pietinėje Ispanijoj aukų gali būti daugiau nei pirmiau manyta. Jau suskaičiuota 190 žuvusių, bet bijoma, kad nuskendusiu gali būti ir iki 400. Kiti tvirtina, kad katastrofa bus dides- nė, nei buvo 1962 Barcelonos apylinkė, kai žuvo 600 žmonių. Vietomis Andalūzijoje ir netoli Murcia miesto per šešias valan- das iškruto lietaus iki 15 inčų.

CAPISTRANO, Cal. — Šian- dien, kaip ir kasmet spalio 23, iš Capistrano vienuolyno į šiltus kraštus išskrenda kregždės. Grįš, kaip visada, kitą pavasa- rį, kovo 19. Kas jas išmokė to kalendoriaus?

Viduriniųjų Rytų situacinis žemėlapis

Ruduo Vidgiriio miške, Alytaus apskrity

YRA KAS BANDO NIXONĄ APKALTINTI IR PAŠALINTI

WASHINGTONAS. — Dar ne- buvo niekada tokios piktos re- akcijos prezidento adresu, kaip dabar susilaukė Nixonas. Daug kongresmanų šiandien žada į- teikti formalų reikalavimą At- stovų rūmuose svarstyti prezi- dento apkaltinimą. Penki de- mokratų kongresmanai turi tam reikalui paruošę rezoliuciją, o keliolika kitų žada už ją bal- suoti. Prie jų prisideda ir re- publikonas iš Kalifornijos Paul McCloskey.

Melvin Laird, Baltųjų rūmų patarėjas vidaus reikalams, kreipėsi į Kongresą, prašyda- mas nesikarščiuoti ir nesiskubin- ti su apkaltinimais. Prašė leisti suredaguoti santrauką telefo- ninių pasikalbėjimų, dėl kurių ir kilo visa bėda. Santrauka bus padaryta per dvi-tris savaites, ir tada paaiškės visa teisybė. Jis tikras, kad tada Kongresas atmes apkaltinimą prezidentui.

Tam tikras skaičius Kongre- so narių atvirai kalba, kad Nix- oną reikia atstatyti. Tik niekas jų neužima vadovaujantios vie- tos, ir jie mažiau įtakingi. Zy- mesnis gal tik sen. Ed. Muskie, kuris minėjo, kad "Nixono at- sistatydinimas būtų tautai nau- dingas".

Melvin Laird, kalbėdamas sek- madienį per televiziją, minėjo kad prezidentas buvo teisus, at- leisdamas Cox. Tokiu būdu iš- vengė didesnės konstitucinės krizės. Vienas asmuo negali pa- sidaryti ketvirtoji Amerikos val- džios jėga ir priygti kitom- trims šakoms.

CHICAGO. — "Chicago Dai- ly News" greitosiomis pravedė savo tyrinėjimus ir sako, jog Chicago 52% pritaria presiden- to apkaltinimui, 38% prieš ir 10 proc. nesidomi tuo, kas dedasi Washingtono. Buvo apklausi- ta telefonu 200 žmonių.

Fordo patvirtinimas užtruks

WASHINGTONAS. — Neži- nia, kuo pasibaigs nauja Wash- ingtono krizė, bet aišku, kad Ge- rald Fordo patvirtinimas Kon- grese bus atidėtas, iki paaiškės tikra padėtis. Pačiu blogiausiu atveju, jei turėtų atsistatydinti prezidentas, tauta liktų ir be viceprezidento. Tada pagal kon- stituciją valdžią perimtų Atsto- vų rūmų pirmininkas, demokra- tas Carl Albert, ir jis būtų pre- zidentu.

WASHINGTONAS. — Nema- noma, kad dabar laikinai einas valstybės gynėjo pareigas Ro- bert Bork, iki šiol buvęs depar- tamente pagal užimamą vietą Nr. 3, būtų pasiūlytas patvirtinti toms pareigoms nuo'atiniu. Viena, dabar niekas to klausimo nesvarstytų, antra jei kada iškiltų reikalas jį tvirtinti, susi- lauktų didelės opozicijos, kad pakluso Nixonui ir atleido Ar- chibald Cox, ko nepadarė Ri- chardsonas ir jo pavaduotojas Ruckelshaus.

WASHINGTONAS. — Sen. Adlai Stevensonas (dem., Ill.) žada pasiūlyti rezoliuciją, kad atstatoma Cox įstaiga, kuri ir toliau tirs Watergate bylą. Sa- vaime aišku, kad tokį įstatymo projektą Nixonas vetuos, bet irgi aišku, kad Kongrese bus surinkti du trečdaliai balsų ve- to nugalėti.

Paliaubos Vid. Rytuose

NEW YORK. — Amerikos ir Sovietų Sąjungos bendras pla- nas sulaukyti karą Viduriniuose Rytuose veikia. Abiejų pasiūly- ta rezoliucija Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje 14:0 balsų buvo priimta. Susilaukė tik Ki- nija, motyvuodama, kad pla- nas yra įtartinas suokalbė dvie- jų didžiųjų galybių. Paliaubos prasidėjo 12 valandų praėjus po rezoliucijos priėmimo ir galioja nuo vakar dvioms 11:52 val. prieš piet Chicago laiką.

Izraelio kabinetas pasiūlymą priėmė greitai, tik pastatė dvi sąlygas: visi karo belaisviai tu- ri būti grąžinti greitai, ir 1967 metų paliaubų linija turi būti pakeista saugiomis sienomis, pa- sirašytomis ir arabų šalių.

Egiptas planą priėmė taip pat. Vakar nebuvo oficialaus atsaky-

mo iš Sirijos, bet nėra pagrindo manyti, kad paliaubų nebūtų pri- ėmusi. Priešingai pasisakė tik Irakas. Saugumo Tarybos pir- mininkas Australijos atstovas Laurence McIntyre sako, jog padarytas didelis žygis, bet dar gali iškilti ir naujų sunkumų, kuriuos iš anksto sunku numat- tyti.

Izraelis, ir arabai paliaubų valandai atėjus pasilieka savo vietose. Spėjama, kad Izraelis yra daugiau įsibrovęs į arabų žemes, nei egiptiečiai į Izraelio turėtas sritis. Į vakarus nuo Su- eso Izraelio daliniai buvo oku- pavę apie 500 kv. mylių, o pir- mosios kolonos buvo 45 mylias nuo Kairo. Per kanalą 25 mylių

TEL AVIV. — Izraelis vakar skundėsi, kad 25 minutėm pra- ėjus nuo paliaubų pradžios, E- gipto artilerija dar tebešaudė.

Kissingeris Izraelį

TEL AVIV. — Daug kam bu- vo staigmena, kai Kissingeris pusantros dienos praleidęs Mas- kvoje ir spėjęs trumpu laiku daug padaryti, vakar apie pie- tus jau buvo Izraelio, Tel Avive. Jam sutikti buvo ištiestas rau- donas kilimas, jį pasveikino u. r. min. Abba Eban. Pirmiausia Kissingeris nuskubėjo konferuo- ti su Golda Meir, o paskui ir su Moshe Dayan.

Kur yra Kosyginas? Kissin- geris, būdamas Maskvoje, kon- feravo tik su Brežnevu ir Gro- myko, bet Kosyginas, kuris ne- seniai lankėsi Kaire, nebuvo. Spėjama, kad jis gali būti išvy- kęs į Bagdadą ir tariasi su Ira- ko vadais. Irakas atsiskako pri- imti paliaubų sąlygas, ir Kosy- ginas stengsis jį palenkinti.

Penkias valandas praleidęs Tel Avive, Kissingeris išskrido į Londoną.

Sacharovui grasina "Juodasis rugsėjis"

MASKVA. — Andrei Sacha- rovas jau terorizuojamas ir a- rabų. Du vyrai, save vadina "Juodojo rugsėjo" nariais, įsi- brovė į jo butą ir jam pagrasi- no, kad bus "atitinkamai atsi- lyginta", jei jis ir toliau rem- s Izraelį. "Mes neįsėjame du kar- tus. Jeigu tu būtum politikas, mes nerastumėm reikalo kalbė- tis su tamsta, bet kai esi mok- slininkas, mes įsėjame. Mes ga- lime ir blogiau padaryti, nei vien tik nušauti. "Juodasis rug- sėjis" veikia visur. Mūsų veik- los niekas negali sulaukyti". Iš- eidami dar jie nutraukė telefo- no laidus. Pasigyrė, kad vienas jų yra Lumumbos universiteto Maskvoje studentas.

Sacharovas nemano, kad tai būtų slaptosios milicijos pro- vokacija, bet tikri arabų stude- tai. Milicija žadėjo reikalą iš- tirti.

MASKVA. — Ilja Gabai, 38 metų poetas ir mokytojas, dis- dentas, gen. Piotr Grigorenko draugas, trejus metus išbuvęs koncentracijos stovykloje, iššo- ko pro langą ir užsimušė.

plouiu perėjo 300 tankų ir 71, 000 karių. Kitame fronte Izrae- lis laiko 300 kv. mylių Sirijos teritorijos, o sirai iš Golan aukš- tumų tik truputiuką. Tikrą si- tuaciją gerai žino Moshe Dayan, ir jis paliauboms pritarė saky- damas, jog iš to laimėtojaus iš- eis tik Izraelis. Egiptas, ameri- keičių apskaičiavimu, į Sinajų yra pasiuntęs 600 tankų ir 70, 000 karių ir pasistūmėjo tik 7 mylias nuo Sueso. Kiek iš tų tankų yra sunaikintų, tiksliai nežinoma.

Atsimintina, kad 1967 m. ara- bai nesutiko su paliaubomis, o sovietų atstovas Saugumo Tary- boje tada jų reikalavimą palaikė. Dabar padaryta didelė pa- žanga.

BEIRUTAS. — Paliaubų va- landai ir minutei atėjus, vakar dar nebuvo žinoma Sirijos nuo- monė, ir buvo pranešama, kad jų daliniai tebekovojo.

TRIPOLIS. — Libijos valdo- vas Kaddafi nepritarė paliauboms ir susitarimą nutraukti karą pavadino "bomba su gais- tuku". Planas, jo nuomone, yra naudingas tik Izraeliui, ir jis negalėjo suprasti, kaip Sadatas galėjo su tuo sutikti.

KALENDORIUS

Spalio 23: šv. Jonas Kap., šv. Kordulė, Rimutis, Jautrytė.
Spalio 24: šv. Rapolas, šv. Nunilė, Daugalis, Gluoda.

Saulė teka 7:10, leidžias 5:59.

ORAS

FAIR

Saulėta ir šilčiau, virš 70 l.

INTERESŲ KRYŽIAVIMASIS ART. RYTUOSE

Vargu ar kada yra buvęs konfliktas kurioje ne Europos ir ne Amerikos teritorijos dalyje, kada taip karštai būtų susikryžiję dviejų didžiųjų pasaulio valstybių — Amerikos ir Rusijos — interesai, kaip dabar Izraelio ir arabų srityse. Visų pirma čia susikryžiuoja ekonominiai interesai. Amerika jau pradeda stipriau jausti energijos — skystojo kuro — trūkumą. Iki šiol geras, nors vis su šiais laikais finansiniais ar politiniais sunkumais surištas, žibalo šaltinis buvo arabų kraštai. Vien tik 1973 m. antrame ketvirtyje JAV Valstybės iš arabų kraštų importavo 15,8% savo žibalo. Amerika, tiesa, pasilieka didžiausias pasaulio žibalo gamintojas, kasdien savo žemės išpumpuoja 11 mil. statinių žibalo, tačiau sunaudoja 17,3 mil. statinių kasdien. Daugiausia importuojama iš Kanados — 71 mil. statinių per mėnesį, iš Lotynų Amerikos 42 mil. statinių per mėn., iš Indonezijos 8,4 mil. statinių, bet ir iš arabų kraštų importuoja daugiau kaip 42 mil. statinių per mėnesį. Tai labai svarbus reikalas JAV pramonei, susisiekimui. Atsisakyt žibalo eksportuoti į JAV arabams baisus nuostolis, bet tai iš dalies išlygins Japonija, kuri 90% savo žibalo importuoja iš arabų.

Amerika, daugiausia už žibalo, arabų kraštams yra išmokėjusi 1972 m. — 989,4 mil. dol., o arabų kraštai iš JAV tais metais perkosi lektuvų, žibalo pramonei įrengimų, grūdų, kitų maisto produktų už 2,204,5 mil. dol. Taigi, prekybos balansas buvo palankus Amerikai, nors iš savo pusės Amerika arabų kraštams per 5 metus (iki 1972. VII.3) yra davusi paramos 3,357 mil. dol. vertės, įskaitant ir paskolas. Amerikiečių investavimai arabų kraštuose siekia per 5 bil. dolerių.

Dėl viso to suprantama, kodėl Amerika taip jautriai žiūri į Artimųjų Rytų konfliktą, kodėl, vos neseniai su dideliu vargu išsikrapščiusi iš kieto karo Vietname, dabar vėl taip uoliai siunčia ginklus į Artimuosius Rytus, duoda savo ekspertus Izraeliui, o paskolios iš įvairių JAV miestų plaukia gausiai, net ir pačiam prezidentui pareikalavus 2 bil. dol. paramos Izraeliui, ir krašte dėl viso to nesigirdi protesto balsų. Priešingai, uosų darbininkų unija pasiryžusi nebelkrauti jauti eksportui į Rusiją, kol Sovietai gabens ginklus arabams.

Rusijai ekonominis momentas Artimuosiuose Rytuose ne tiek svarbus, jai negresia tokia energijos stoka. Su arabais ji iki šiol turėjo daugiau išlaidų, negu prekybinių pajamų, bet užtat Sovietų Sąjungai Artimieji Rytai yra labai svarbūs strateginiu atžvilgiu. Maskvos flirtas atnešė tai, kad kai kuriuose arabų kraštuose buvo panaikintos gerai įrengtos amerikiečių aviacijos ir laivyno bazės. Sovietų Sąjungai, kuri taip nori įsitvirtinti Viduržemio jūroje, buvo svarbu gauti bazes savo laivams ir submarinams, o net ir leidimus panaudoti aerodromus.

Strateginiu atžvilgiu Sovietų Sąjungai yra labai svarbu atidaryti Sueso kanalą ir jį laikyti draugingų arabų kontrolėje. Tai sudarytų tiesioginį ryšį Sovietų Viduržemio laivynui su Indijos, Pietų Azijos laivynu. Sovietų

Sąjunga turėtų tiesioginių laivų susisiekimą su savo padaliniais Azijos pietuose ir nereikėtų naudotis tuo pašėlusiai ilgu keliu aplink Afriką ar aplink visą Aziją. Tai Sovietams svarbu kaip strateginiu, taip ir prekybiniu atžvilgiu. Dėl viso to Amerika nesiskubino paremti greitesnio Sueso atidarymo, o Sovietai, su arabų laimėjimu, tikisi ir to laimėjimo sau pasiekti.

Yra ir daugiau susikryžijimų Art. Rytuose tarp SSSR ir JAV. Tai ideologinėje srityje. Siekiami pasaulio revoliucijos, komunistai nori išplėsti savo įtaką arabų pasaulyje. Patys arabai, būdami atkaklūs mahometonai, nėra labai palankūs taiknoms marksistinėms ideologijai, ypač jausdami, kad su tuo ateina ir Maskvos hegemonija. Dėl to arabai, gyvo reikalo verčiami, godžiai priima militarinę Sovietų pagalbą, tačiau viduje atsargūs su komunistais. Atsimenama, kad Sudanas po raudonųjų bandyto perverto Chartume kruvinomis represijomis sutradė komunistus. Egiptas išvarė Sovietų patarėjus, Libijos viršūnėse tos pačios nuostolys, bet tai iš dalies išlygins Japonija, kuri 90% savo žibalo importuoja iš arabų.

Amerika jaučia tuos kėslus. Todėl ji susirūpinusi Artimaisiais Rytais ne vien ekonomiais ar strateginiu atžvilgiu, bet taip pat ir ideologiniu. Izraelis Amerikai dar ir tuo svarbus, kad JAV-se juk yra dvigubai daugiau žydų (6 mil.), negu Izraelyje. Pati Amerika neatstovaudama kuriai pasaulėžiūrinei ideologijai, vis dėlto yra stipriai užsiansagažavusi politinės demokratijos ir žmogaus laisvės idėjoms. Dėl viso to ir JAV vyriausybės parama Izraeliui sutinka nemažai palankumo pačių gyventojų tarpe, ypač, kad JAV gyvenime, kaip spaudoje, taip ir įdese komunikacijos priemonėse. Žydų elementas yra gana stiprus, o daugelis ir krikščionių yra susirūpinę dabar Izraelio valdomų šventųjų vietų saugumu.

Ir vis dėlto, nors įvairūs sumetimai užangažuoja Washingtoną ir Maskvą, ir abi šalys nori pasiekti sau kuo daugiau laimėjimų, bet abi šalys nenori įsivelti į tiesioginį susidūrimą. Abi šalys jaučia bausių motorizuoto karo naikinantį šurpumą. Kaip žydams ir arabams, taip ir Maskvai bei Washingtonui tas karas yra kietai nuostolingas. Abi pusės nori plėsti savo įtaką, bet nenori, kad iš to suliepsnotų pasaulinis karas; Amerika — dėl to, kad apskritai tai taiki valstybė, o Rusija todėl, kad jai vis rūpi saugumas su Kinija, kuri tiek antagonistiškai rusams, kad net pripažino naująją Čilės vyriausybę, kuri ideologiniu atžvilgiu priešinga raudonajai Kinijai, bet kuri išstūmė iš savo krašto Maskvą. Dėl viso to suprantama, kodėl JAV ir SSSR, lenktyniaudamos dėl įtakos Art. Rytuose, siekia ten taikos, o kai abi šalys pagrasins susiaurinti ginklų ir kitų reikmenų tiekimą, kariaujančieji turės daryti paliaubas ir taikos derybas priartės.

CIVILINIAI IR MORALINIAI ĮSTATYMAI

Popiežius Paulius VI audienčioje priėmė teisinės medicinos tarptautinės Akademijos IX-jo kongreso dalyvius, posėdžiavusius Romoje. Paulius VI ta progą pasakytose kalboje pabrėžė, jog civiliniai įstatymai niekad negali prieštarauti moraliniams įsta-

tymams. Tai ypač ryškiai buvo konstatuota kongreso darbuose, nagrinėjant moterystės ryšio prasmę, naujai pradėtos gyvybės respektavimo ir kitas problemas. Kreipdamasis į kongreso dalyvius Paulius VI pažymėjo: Jūsų studijos gali daug padėti įstatymų leidėjams, kurie nuosirdžiai siekia apsaugoti šventas žmogaus asmens ir šeimos teises...

NEVALDANČIOS, BET ĮTAKINGOS PARTIJOS

Veikli komunistų mažuma mėgina užvaldyti daugumą

J. VAICELIŪNAS

Kai kalbame apie nevaldančias partijas, turime galvoje laisvajame pasaulyje legaliai ir nelegaliai veikiančias komunistų partijas. Stalino laikais viso pasaulio komunistinės partijos buvo pajungtos Maskvos vadovavimui ir turėjo vykdyti visus Maskvos nuostatus, nors tai ir labai paženktų kraštams, kuriuose partijos nariai gyvena.

Po Stalino mirties pasaulio komunistų partijų priklausomybė Maskvai kiek sumažėjo. Dabar jos turi daugiau laisvės spresti savo naminius reikalus be Maskvos pritarimo, o kartais net pasisakyti prieš Maskvos vedamą politiką bei jos karinius veiksmus. Anksčiau kai kurie Maskvos įsakymai tiesiog demoralizavo krašto gyventojus, laiko už įstatymų ribų: Brazilija, Pakistanas, Turkija ir kai kurie kiti kraštai. Laisvai veikia: JAV—bėse, Kanadoje, Austrijoje, Šveicarijoje ir kitur.

Tuose 39 kraštuose komunistai tiesiogiai nėra efektyvūs, nes daug kur jų atstovų parlamentuose nėra. Čia komunistai reikiškais kitais keliais: vadovaudami darbininkų organizacijoms ir uždėjus, protestais ir diversiniais veiksmais. Kadangi dabar ir komunistai yra disorganizuoti, Maskva skaito ištikimais tuos, kurie aktyviai vykdo jos nurodymus. Jei atsiranda jai nepalankių, tuos šalina nuo tako. Pvz. Austrijos darbininkų komunistų partijos vadovas F. Muhri yra Maskvai labai palankus. Jis buvo ir tas pareigas įstatytas vietoje Fisherio, kuris kritikavo Maskvos invaziją į Čekoslovakiją.

Kadangi laisvajame pasaulyje komunistų partijos neturėjo galimybės legaliai valdyti tą ar kitą kraštą, komunistams pasiūlyta daugiau kreipti dėmesį į vadinamas socialistines partijas, kurių dėka ir komunistams kiek pavysta įsiveržti į krašto valdymą. Ši nuostata 1956 m. pateiktė tuometinis Maskvos valdovas N. Chruščiovas. Tas nuostatas 1969 m. buvo priimtas komunistų partijų, kurios tiesiogiai neturi įtakos į krašto valdymą.

Pagal tą nuostatą, visos nevaldančios komunistų partijos — NKP buvo suskirstytos į 4 kategorijas: nereikšmingos krašto valdyme, turinčios kraštui įtakos dalinai, atskirų komunistų prasiveržimai ir partijos, kurios turi didelį svorį krašto valdyme. Komunistų partijos, kurios nėra pajėgios savo atstovų praversti į krašto parlamentą, turi blokuotis ar dengetis mažiausiomis partijomis: socialistais, naujaisiais demokratais, darbiečiais ir pan.

Taip pat turi veržtis į darbininkų organizacijų vadovybes, nes per jas gali turėti didelę politinę įtaką krašto valdyme. Per tokias partijas ar organizacijas yra galimybė gauti iš darbininkų ekonominės paramos — pinigų.

Nors ir neviešas blokavimas su socialistinėmis partijomis, komunistams sudarys vienokias ar kitokias sąlygas įeiti į krašto vyriausybę. Stengiamasi paveikti mažiausią atsparių religinių bendruomenių dvasiškius, kad ir jų pagalba komunistams būtų galima geriau įsitvirtinti krašto parlamente ir įtaigoti krašto vyriausybę. Tokia komunistų partijų

veikla buvo peržiūreta ir priimta paskutiniame penkmetyje.

Nereikšmingos krašto valdyme

Ši komunistinių partijų grupė turi narių nuo 0,5 iki 1 proc. viso krašto suaugusių gyventojų skaičiaus. Tokių partijų yra 39 kraštuose ir tik 17 kraštų jos veikia legaliai. Kai kraštai komunistus, kaip nenormalius krašto gyventojus, laiko už įstatymų ribų: Brazilija, Pakistanas, Turkija ir kai kurie kiti kraštai. Laisvai veikia: JAV—bėse, Kanadoje, Austrijoje, Šveicarijoje ir kitur.

Tuose 39 kraštuose komunistai tiesiogiai nėra efektyvūs, nes daug kur jų atstovų parlamentuose nėra. Čia komunistai reikiškais kitais keliais: vadovaudami darbininkų organizacijoms ir uždėjus, protestais ir diversiniais veiksmais.

Kadangi dabar ir komunistai yra disorganizuoti, Maskva skaito ištikimais tuos, kurie aktyviai vykdo jos nurodymus. Jei atsiranda jai nepalankių, tuos šalina nuo tako. Pvz. Austrijos darbininkų komunistų partijos vadovas F. Muhri yra Maskvai labai palankus. Jis buvo ir tas pareigas įstatytas vietoje Fisherio, kuris kritikavo Maskvos invaziją į Čekoslovakiją.

Turinčios kraštui dalinę įtakos

Šios komunistų partijos turi didesnę įtaką į krašto valdymą. Jų narių skaičius yra didesnis, nors nepašako 1 proc. viso krašto suaugusių žmonių skaičiaus.

Komunistai už įstatymų ribų yra: Argentinoje — apie 60,000 komunistų, Nigerijoje — 1,000, Peru — 2,000 ir kit. Legaliai veikia Japonijoje — 300,000, Indijoje — 155,000, Anglijoje — 29,000 ir kit.

Indijoje legaliai veikia net trys komunistų partijos: tautinė — 65,000, maskvinė — 90,000 ir pekininė — 7,000. Pastaroji ir bendrą Indijos komunistų skaičių neįskaityta (P. C. 1973.VIII, 62 p.). Kadangi Indijos vyriausybė pasuko į kairę, tai ir mas-

kiniai komunistai, kurie bendra darbiauja su vyriausybe, čia į komunistų artėjimą evoliucijos keliu, o pekininiai komunistai to paties tikslo siekia revoliucijos keliu.

Australijos komunistai taip pat suskilo į tris dalis: maskviniai pekininiai ir Australijos socialistų partija. Ne bė jų įtakos Australijoje pasikūnė rinkimus laimėjo kairieji.

Japonijos komunistai ir rinkimus taip pat ėjo susitarę su socialistais. Tas jiems davė progą parlamente nuo 14 vietų pašokti iki 38. Tai sudaro 8 proc. visų parlamento vietų.

Atskirų komunistų prasiveržimai

Trečioji komunistų partijos rūšis veikia Egipte, Sudane, Irake, Sirijoje. Tai kraštai, kur veikia „progresyvus“ režimas. Čia visos partijos yra mažos, nors jos veikia neturtinguose kraštuose. Egipte komunistų prisikaitoma per 1,000, Sudane — 7,500, Irake — 2,000, Sirijoje — 3,000.

Nors Maskva su tais kraštais aktyviai bendradarbiauja, bet tuo se kraštuose komunistų partijos yra nelegalios. Čia komunistų įtaką į krašto valdymą pasireiškia netiesiogiai, dažniausiai jie įeina į kokį nors bloką ar per atskirus asmenis. Dėl tokio komunistų įsiskverbimo į valstybines pozicijas Maskva tuo kraštų vyriausybę vadina progresyvine.

Nasserio valdymo laikais Egipte kai kurie komunistai buvo įeję į Arabų socialistų partiją, bet vėliau Sadatas tą partiją nuo komunistų išvalė.

Sudane komunistai taip pat veikė ne savo vardu. 1971 m. jie krašte vykdė perversmą, bet tas jiems nepavyko. Tada Sudano valdovas J. Nimeiri komunistus išvalė iš visų partijų ir organizacijų, į kurias jie buvo įsibrovę. Sudane buvo didžiausia Afrikos komunistų partija — 7,500.

Irake komunistai į vyriausybę taip pat patenka per įvairius frontus, kaip Tautinis progresyviųjų frontas ir pan. Du komunistai buvo Irako vyriausybės: irigacijos ir ministeris be portfelio. Sirijoje vadovaujanti Baath

Begalinis skurdas Indijoje. Sitokiose landynėse gyvena žmonės.

KISSINGERIS BALTUOSIUOSE ROMUOSE

Naujasis užsienio politikos vairuotojas

GRAŽINA KRIVICKIENĖ

Dr. Henry A. Kissingeris yra prezidento Nixono asistentas saugumo reikalams nuo 1969 m. Prezidento jam buvo pavesta atlikti įvairių tarptautinių susitarimų, kaip pvz. derėtis dėl karo užbaigimo Vietname, užmegsti ryšius su Kinija, pagerinti santykius su Sovietų Sąjunga.

Rugsėjo 21 d. 250 svečių buvo pakviesta į Baltuosius rūmus, kur prezidentas iškilmingai pristatė naująjį Valstybės departamento sekretorių dr. Kissingerį. Rytinės iškilnių motina laikė bibliją, ant kurios užrašė ranka Kissingeris kartoją Vyriausiojo Teismo pirmininko tariamus priesaikos žodžius.

Gausūs plovimai pasipylė, kai naujasis sekretorius savo kalboje pastebėjo, kad jis esąs pirmasis jo kilmės žmogus, paskirtas į tokį postą, stovįs čia greta Amerikos prezidento. Tai buvo didelis jo laimėjimas, žinant daugelio metų žydų tautos žmonių siekimus. Kai oficialios kalbos pasibaigė, į estradą susirinko visa grupė Kissingerio artimųjų: jo tėvai, dukterė, sūnus, brosis, draugai. Prezidentas kažkaip liko užpakalyje, kai jie užpildė estradą. Tose iškilmėse buvo dauguma žinybų sekretorių, bet aukštųjų pareigūnų tarpe nebuvo tuometinio viceprezidento S. Agnew, nei ligi tol buvusio Valstybės sekretoriaus Rogers.

Einančius į Baltųjų rūmų valgomąjį prezidento pakviestus svečius sveikino prezidentas ir tos dienos garbės asmuo H. Kissingeris. Atokiau stovėję korespondentai stebėjo ir komentavo visą eigą. Įdomu, kad svečiai, pasisveikinę su prezidentu, ilgiau stabtelėdavo prie Kissingerio.

partija su kitomis kairiųjų partijomis sudarė nacionalinį progresyviųjų frontą. Jo štabą sudarė 18 atstovų, kurių 10 buvo Baath partijos narių. Tame štabe buvo ir du komunistai.

Stiprios partijos

Taip pat yra 13 kraštų, kur komunistų partijos turi didelę įtaką į krašto valdymą. Tų kraštų komunistų partijos gana gausios. Didžiausia komunistų partija yra Italijoje — per 1,5 mil. narių arba per 3,8 proc. viso krašto suaugusių gyventojų skaičiaus. Prancūzijoje per 275,000 — 0,72 proc., Čileje per 90,000 — 1,7 proc., Suomijoje per 47,000 — 1,56 proc., Kipro saloje per 13,000 — 3,74 proc., Islandijoje per 1,500 — 1,4 proc., Švedijoje per 17,000 — 0,28 proc.

Kai kuriuose kraštuose komunistų partijos yra įtakingos dėl jų narių skaičiaus: Italijoje, Prancūzijoje, o kai kur komunistai labai (Nukelta į 5 pusl.)

rio, o dauguma moterų jį pabučiavo. Ne be reikalo jo pavarde prasideda „kissing“, kaip kažkuri greta stovinti korespondentė pastebėjo.

Spalio 12 d. įvyko pirmoji naujo Valstybės departamento šefo Kissingerio spaudos konferencija, į kurią jis atvyko 10 minučių pavėlavęs, lydimas buv. Valstybės departamento spaudos skyriaus direktoriaus, dabar ambasadoriaus MvCluskey. Jo laikyosenoje jautėsi savim pasitikėjimas, gera nuotaika. Kissingeris kalbėjo apie kai kuriuos būsimus pakeitimus Valstybės departamente ir naujus paskyrimus, o taip pat reikalą užpildyti keliolikos Amerikos ambasadorių vietų, jų tarpe ypatingai svarbių postų Maskvoje. Po to sekė korespondentų paklausimai ir sekretoriaus paaiškinimai į įvairius klausimus, surištus su vykstančiu karu Vidurio Rytuose. Nors jis kalbėjo tvirtai, bet kaip jam seksis vairuoti Amerikos užsienio politiką kaip Valstybės sekretoriui ir specialiam prezidento patarėjui, parodys ateitis. Jo padėtis atrodo ypatingai sunki, turint galvoje, kad kovoja jo kilmės tauta ir kai karas Vidurio Rytuose vis labiau liepsnoja.

Baltuose rūmuose susirinkusiems korespondentams buvo pranešta, kad dr. Kissingeris posėdžiavo su prezidentu klausimais Vidurio Rytų karo ir kad prezidentas sveikino dr. Kissingerį, gavusį 1972 m. Nobelio Taikos premiją. Korespondentų buvo išskatoma klausimas, ir kaip jaučiasi prezidentas ryšium su šiuo metų Nobelio premijos įteikimu jo planų vykdytojui Kissingeriui, kai kandidatu tai premijai buvo ir patsai prezidentas Nixonas? I tai buvo atsakyta, kad, anot prezidento, toji taikos premija Kissingerio yra užtarnauta ir prezidentas tikisi, kad amerikiečiai prisijungs prie jo sveikinimo ir kad tai kaip tik gali prisidėti taikai Vidurio Rytuose atsielti.

Tuo laiku, kai Baltųjų rūmų komunistų skyriuje buvo pranešta korespondentams apie Kissingerio gautą Nobelio taikos premiją, Valstybės departamente apžvalginėje konferencijoje apie tai painformuoti spaudos atstovus atvyko patsai Valstybės sekretorius.

Henry Kissingeris yra gimęs 1923.V.27 d. Furth, Vokietijoje. Nuo naujų persekiojimo atvyko į Ameriką Magistro laipsnį gavo Harvardo universitete 1952 m., daktaro laipsnį 1954 m. Jis yra persikėlyęs su savo žmona. Turi 14 metų dukterį ir 12 metų sūnų. Yra parašęs 6 knygas ir daugiaur kaip 40 straipsnių užsienio politikos klausimais.

GAISRO PELENAI

Romanas

AURELIJA BALASAITIENĖ

59

— Bet kaip bus su lovomis? — impulsyviai atsiliepė ligoninės administratorius. — Dar turime vietos tik penkiems asmenims. O tokie ligoniai turi būti izoliuoti. Atleiskite, jei aš tuojau pasitrauksiu ir padarysiu patvarkymus. Teks suspausti privačias palatas.

— Ar daktaras Povilaitis nustatė diagnozę? — viršilos paklausė daktaras Svyrius. — Taip, tamsta, — daktaro neatpažinęs, atsakė viršila. Jo kaktoje buvo matyti prakaito lašai. Bendra epidemijos baimė pagavo ir jį.

— Ačiū už pranešimą, viršila Radvilai. Mes imsime priemonių... — Turime skubiai susirūpinti kareiviams, — į kalbą įsikišo Linas. — Negalėsime laiko, paaiškinkime klebonui, ko mes iš jo norėtume.

Viršilai uždarius duris, visi sužiūro į kleboną, o Linas pradėjo kalbėti: — Trumpai tariant, mūsų kareiviams reikia patalpų, erdvių, gerai vėdinamų patalpų, kuriose jie nebūtų ankštai susispaudę ir taip pat, neprasardami vi-

siškos judėjimo laisvės, galėtų būti laikinai izoliuoti nuo miesto gyventojų.

— Bet kuo aš čia dėtas? Klebonija visiems atdara, bet kokia maža, — paklausė klebonas, ne visai suprastamas, kokių būdų jis galėtų tokių patalpų problemą išspręsti.

— Ne apie kleboniją eina kalba, klebone, — atsakė Linas. — Mes galvojame apie Lisevičių dvarą. Kas žino, pasakojo, kad ten viename dabar retai tenaudojama salione, kadaise pokylių salėje, lengvai tilptų apie penkiasdešimt žmonių vienakūtesse lovose. Toli nuo miesto, jie nesudirytų su žmonėmis, tuo būdu išlaikydami karantiną. Būdami dvare, jie turėtų pakankamai gryo oro ir judėjimo laisvės.

— Lisevičių dvarą? — iš nustebimo klebonas sunkiai galėjo daugiau ką pasakyti.

— Taip, klebone, — pritarė daktaras Svyrius. — Tai vienintelė galimybė sėkmingai izoliuoti karius ir juos traktuoti kaip žmones.

— Bet jūs, tur būt, nežinote klebonijos santykių su dvaru? Aš su Lisevičiumi nedrįsčiau kalbėti. Aš net nedrįsčiau pas jį nuvažiuoti su bet koku reikalu, iš anksto žinodamas, kad jis manęs nepriims.

— Klebone, panelė Margarita bus jūsų pusėje, — tvirtino Linas. — Ji dabar Lisevičių dvaro teisėta įpėdinė. Lisevičiaus nėra. Tokia nepaprasta būklė pateisina riziką, kad jis gali ant viso miesto supykti. Tačiau, jei netikėtai sugrįžtų, atsisotys prieš įvykusių faktą, jis nedaug ką galės padaryti. Tik svarbiausia, kad panelė Margarita mūsų planui pritarė. O čia jūsų pažintis jau mums padės.

— Bet aš... — norėjo ginčytis klebonas. Tačiau prisiminęs savo ankstyvesnę saviąją, jis žinojo, kad jo pareiga siekti net ir neįmanomo. Ir šiuo atveju Margarita nukentės, turėdama pasiteisinti prieš tėvą, davusi savo sutikimą tokiame nepaprastame reikalui.

— Skęstantis ir už siaudo griebiasi, — tęsė toliau Linas, nekrepdamas dėmesio į klebono protestą. — Epidemijos pradžia jau aiški. Tik dar neturime nė vieno susirgimo pačiame mieste. Gyventojai arti panikos. Turime kuo skubiausiai iš barakų iškrauti kareivius.

— Aš norėčiau padaryti, ką galiu, išvengti tokios nelaimės. Viskas dabar susidėję, kaip viena nelaiminga grandis — nuo pat Velykų sekmdienio... — klebono balsas iš susijaudinimo nutrūko.

Kambary buvo pagarbi tylą, kurią šį kartą pertraukė majoras Šimaitis: — Esu pasiruošęs jus, klebone, motociklu nugabenti į dvarą, kad tik nebūtų gaisinamas laikas. Daug kas priklauso nuo jūsų intervencijos pas Lisevičiūtę. Mane daktaras Linas užtikrino, kad jūs turite į ją įtakos.

— Nemanau, kad mano įtaka tikrai tokia stipri. Bet negaliu ginčytis, kad mūsų pažintis yra draugiška.

Po kelių minučių klebonas sėdėjo motociklo priekaboj, viena ranka laikydamasis už rankenos, o kita prisilaikydamas savo skrybėlę, kad nuo greito važiavimo pro ausis švilpiantis vėjas jos nenuneštų ir nepaskandintų sužaliavusių rugių lauke.

(Bus daugiau)

Chicago's Marquette Parko lietuvių parapijos mokyklos viena klasė.
Nuotr. A. Gulbinsko

Iš jo nedegama medžiaga ugnia-
gesių apdarams, kino, teatrų
scenoms nedegamos užuolaidos
ir kit.

Pietinė Uralo dalis ypatingai
turtinga magnezija, kuri reika-
linga ir gan svarbi metalurginėje
pramonėje. Be to, apščiiai ran-
damas ir mineralas talkas. Iš
šio mineralo pagaminti milteliai
vartojami gydymo reikalams.

Kalio druskų — didžiuliai
klotai, 1929 m. beimant kalio
druską, aptiktos gausios naftos
požeminės gyslos.

Neseniai pradėtos kasti ir ap-
dirbti aliuminio rūdos, iš kurių
gaminamas aliuminijus, kuris
taip plačiai paplitęs šių dienų
pramonėje.

Seniau Uralo fabrikai, apdir-
bą įvairius Uralo kalnuose ran-
damus mineralus, kuriai varto-
davo malkas, vėliau durpes, dab-
ar — akmens anglį.

Be to, Urale randama bran-
giųjų akmenų: topazų, ametis-
tų, kalnų kristalų, barilo, įvai-
rių rūšių ir spalvų marmuro ir
kitų gamtos turtų. J. Mškins

**ŠVENTIEJI METAI IR
DVASINIS ATGIMIMAS**

Vienas iš pagrindinių popie-
žiaus Pauliaus VI rūpesčių šiuo
laiku yra šventųjų metų dvasi-
nio atsinaujinimo sąjūdis, kuris
prasidėjo visame katalikų pa-
saulyje, praėjusių Sekminių pro-
ga 1975-tuosius metus paskel-
bus šventaisiais metais.

Šventųjų metų atsinaujinimo
rūpesčių popiežius Paulius VI
dalinosi su tūkstančiais viso pa-
saulio tikinčiųjų, dalyvavusių
praėjusios savaitės bendrojoje
audienoje.

Neužtenka pasauliui ūkinės,
technologinės ir mokslinės pa-
žangos, — kalbėjo šia proga
Paulius VI. — Mokslinę, techni-
nę ir ūkinę pažangą turi lydėti
socialinio teisingumo, brolišku-
mo ir taikos suklestėjimas.
Mokslas, ūkis ir technika yra ri-
boti ir, kaip tokie, negali galu-
tinai įprasmiti žmogaus gyve-
nimo.

Nemesk kelio dėl takelio.
Lietuvių patarė.

**LAIŠKAI DRAUGUI
ČIURLIONIO ANSAMBLIUI**

Senai girdėjau jus dainuojant,
grojant ir mačiau šokant. Ma-
niau sukasdienėjote, krito jūsų
meninis lygis, nes ansamblio na-
riai, vadovybė ir pats dirigen-
tas neša tokią pačią skubos
kasdienybę, kaip ir mes, ma-
niau duodamos programos ly-
gis ne daug ką bus aukštesnis
už eilinių chorų ir tautinių šo-
kių grupių.

Tačiau maloniai nustebau,
kaip ir visa didžiulė klausytojų
salė Toronte Lietuvių dienoje.
Ponas Mikulskis savo nuostabių
dirigavimų iš choro išgana to-
kius gražius balsų derinius, ku-
rie maloniai paleičia mūsų šir-
dis. Kanklių muzika, gražaus
jaujimo, gražiai pasipuošusio,
puikiai šokami šokiai yra toks
gražus derinys, kad sunku visa
tai žodžiais išsakyti.

O kokia tai vertė mūsų gy-
venimo sąlygose! Kai lituanis-
tinėse mokyklose mokytojai, vi-
sa savo buvimu, ir išmaningau-
siomis priemonėmis stengiamės
įsamoninti bręstantį jaunimą,
kad "Galime būti tik lietuviais,
kad Lietuva — mūsų tėvynė,
kad lietuvio menas, tai mūsų nu-
savybė", visa tai yra tik paruo-
šimas dirvos nenustovėjusiom,
kietesnėm širdelėm, o ne pats
galutinis apsisprendimas. Pra-
regėjimas lietuvių vertybės
įvyksta tik stebint mūsų tau-
tinį meną. "Kaip graži. Čia lie-
tuviška. Tai mūsų lietuvių, tai
mano!"

Čiurlionio ansamblio nariai!
Jūs savo buvimu ansamblyje
dalinai įprasminatė ir savo gy-
venimą, nes daug gero padaro-
te.

Išskirtina garbė jūsų kūry-
biniams vadovams, kurie pajė-
gia išreikalauti to grožio aukš-
tumą. Garbė jums, kurie pajė-
giate tą gražų tautinį meną iš-
pildyti, perduoti mums.

Bronius Krokys,
Rochester, N. Y.

URALO KALNŲ TURTAI

Uralo kalnai — ištisa kalnų
virtinė, skirianti Sovietų Rusiją
nuo Azijos. Šie kalnai labai tu-
ringi geležies rūda, įvairiais mi-
neralais, kurie pradėti ekspo-
luuoti dar Petro I laikais. Ta-
čiau ano meto eksploatacija
vargiai tepateisino savo egzis-
tenciją. Dabar Uralo įvairūs
mineraliniai turtai apdirbami
didžiuliuose fabrikuose, sovietų
terminu, kombinatuose.

Plieno rūdžių kalnuose yra di-
džiuliai kiekiai. Dabar plieno
rūdžių eksploatacija vykdoma
amerikonišku būdu: iš plieno
rūdžių išgaunamas ne tik plie-
nas, bet ir auksas, sidabras,
sierra, cinkas ir švinas.

Todėl neverti Uralo kalnynas
vadinamas geležiniu kalnynu.
Geležies rūdžių — didžiausi iš-
tekliai. Vien magnetinės gele-
žies rūdžių priskaitoma apie
400.000.000 tonų.

Aukso Urale randama jau se-
niai — antroje pusėje XVIII
amžiaus. Aukštas ten užtiko neti-
kėtai vienas kaimietis, ieškodam-
as kai kurių kalnų kristalų.
Tačiau tikroji aukso gysla te-
buvo surasta tik po 3 metų.

Platina Urale gaunama, ap-
dirbant auksą. Uralo platina už-
ima pirmą vietą pasaulinėje rin-
koje.

Antroje XIX amž. pusėj pra-
dėtas sistematingai apdirbti as-
bestas, kurio taip pat kalnuose
yra dideli ištekliai. Gaminama

Detroit, Michigan

Pranešame giminiams, draugams ir pažįstamiems, kad po sun-
kios, ilgos ligos mirė mūsų mylima žmona, motina ir uošvė

**A. A.
ANELE MIKIENE**
Ermalavičiūtė

Gyveno Detroit, Michigan.
Kūnas pašarvotas Dill Brothers koplyčioje, 1914 Schoolcraft St.,
Detroit.

Laidotuvės įvyks treč., spalio 24 d. iš koplyčios 10:15 val. ryto
bus atvydėta į naują Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčią, kurioje
11:15 val. įvyks gedulings pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų
bus nulydėta į Holy Sepulchre kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus da-
lyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūde: Vyras Juozas, dukterė Dalia ir žentas Kazys Navasaitiai.
Laidotuvėmis rūpinasi Yolanda Baužienė. Tel. 273-3765

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. CA 5-7232

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIJOS, RADIO
IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIJOS APARATAI

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

6943 S. CAMPBELL AVE.

6 kamb. mūr. bungalow. 2 maš.
mūr. garažas. Naujas "forced hot
air" gazu šildymas. Krosnis, kilimai
užuolaidos 1 metų senumo. Puikiam
neaprašyta lokyčių taisymu.
Neaprašyta švarus, tuojau galite už-
imti. \$21,500. Sustatimui apžiūrėti
kreipkitės į

EDW. L. CERNOCKY & CO.
2261 W. 111th St. — 238 - 8151
arba Leo Novosel tel. 779-2360

SIMKUS REAL ESTATE

**NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE**

Trūktingai patarnauja visais Rea-
l Estate reikalais. Be to čia veikia
Notariatas, daromi ir lūdimai ver-
timal, užpildomi pilietybės pareikši-
mai ir įvairūs blankai.

4259 S. Maplewood — CL 4-7450

Kur Namus Pirkti

6 kamb. mūras prie Maria High.
naujas gazo šildymas, karpetai visur,
garažas. Vertas \$22,200.

4 butų, gražus mūras, arti vienuo-
lyno, naujas gazo šildymas, alum.
langai, karpetai, 3 auto mūro gara-
žas, \$42,000.

Mūras — vieno buto. Vienas blo-
kas nuo parko, gazo šildymas.
\$20,000.

Dvių aukštų, 2 butų apkalbas me-
dikos, centrinis alyva šildymas, ga-
ražas, platus lotas, \$300,00 pajamų
per mėn. prie mūsų \$22,900.

Taverna, lengta ir butas. Mūro
namas Marquette Parke. \$35,000.

Du butai. Liuksus mūras, 2 po 5,
naujas gazo šildymas, baras, virtuvė,
moderni vonia, beismano, Karpetai,
garažas, blokas nuo parko. \$41,500.

Tvirtas apartamentinis mūras arti
Kedzie, pora blogų nuo parko, nau-
jas gazo šildymas, švariai nudažytas.
\$16,000 pajamų. Kalna \$69,000.

Palikimo mūras, atneša \$4,000 pa-
jamų. Mūras su šildymu. Mūro
garažas. Kalna \$18,000.

Platus vertingas lotas, Marquette
pke. prie mokyklų. Kalna \$9,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

2 po 6 kamb. mūr. Atskiri šildy-
mai kiekvienam butui, 39 p. sklypas.
Geriausia vieta Brighton pke.

2 po 4 kamb. mūr. Sklepas ir pa-
stogė Atskiri šildymai, Brighton pke.

Mūris — 5 miegamai. Platus sky-
pas. Modernūs įrenginiai, arti mo-
kyklų, Marquette Parke.

Mūris — 2 po 6. Arti mokyklų
ir bažnyčios, Marquette Parke.

Mūris. Didelė Kam. Namai pas-
pilia 58th ir California.

Insurance — Income Tax
Notary Public

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd St., 436-7878

REAL ESTATE

**NAUJAS
12 BUTŲ NAMAS
CHICAGO RIDGE**

Liuksusinis namas, pilnai išnuomo-
tas.

Skambinkite po 5 v. vak.

Tel. — GA 3-2994

MISCELLANEOUS

**SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus**

**NEBZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill., 60632, tel. YA 7-5980**

TELEVIJOS

Spalvotos ir paprastos
Radial.

Stereo ir oro vėsintuvai.
Pardavimas ir taisymas

MIGLINAS TV

2846 W. 69th St. — Tel. 776-1486

**V A L O M E
KILIMUS IR BALDUS**

Plausime ir vaškuojame visų
rūšių grindis

J. BUBNYS, tel. RE 7-5168

**VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ**

Gerų prekių didelės pasirinkimas au-
tomobilai, šaldytuvai, televizijos, do-
ler. certifikatai, maistas, akordeonai

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TELEF. WA 5-2787

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir įdedu naujus pa-
čius Pigiai išvalau ir alyvinius per-
dirbu dėl dujų. Įdedu vandens šil-
dytuvus.

A. BANYNS — 447-8806

MOVING

REERENAS perkrausto baldus ir ki-
tus daiktus. Ir iš toli miesto leid-
imai ir pilnas apraudas.

2047 W. 67th Place — WA 5-8063

**A. VILIMAS
MOVING**

Apraustas perkraustymas
įvairių atstumų

823 WEST 34th PLACE
Tel. FRontier 6-1882

Perskaite "Draugą", duo-
kite jį kitiems pasiskaityti.

HELP WANTED — VYRAI

MACHINE OPERATORS

Will train mechanically inclined men
for set-up operation and mainte-
nance of high speed packaging and
mailing equipment.
*Many company benefits and over
time.

APPLY IN PERSON
1:00 Through 4:00 P. M.
REO PACKAGING CO.
2350 W. 58th Street
An Equal Opportunity Employer

**MACHINE & MAINTENANCE
TRAINEE**

We fill train mechanically inclined
man for set-up, operation, repair
and maintenance of mailing and
packaging equipment. On the job
training along with text Book train-
ing program. Many company bene-
fits including overtime.

Apply in Person
REO PACKAGING CO.
2350 W. 58th Street
An Equal Opportunity Employer

HELP WANTED — MOTERYS

Reikalinga angliškai kalbanti šei-
mininkė. Šeimoy mokyklinio amž.
mombilė. Gyventi vietoj, kambarys,
maistas ir \$150 mėnesiui pradžioj.
Pietvak. miesto daly.

Tel. 582-8720

VYRAI IR MOTERYS

FACTORY WORK

With An opening for Men and
Women for general plant work,
mailing preparation and processing.

APPLY IN PERSON
1:00 Through 4:00 P. M.
REO PACKAGING CO.
2350 W. 58th Street
An Equal Opportunity Employer

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 5½ kamb. butas su bal-
dais. Apšild., gasas, elektra. \$225
mėn. Apyl. 68 ir Talman. Skambinti
HE 4-4487

CONTRACTORS

HEATING CONTRACTOR

Įrengti miestie ir užmiesty namus
ir parduotuvės visų rūšių namo
apsildymui pečius, air conditioning
ir vandens boilerius. Dirbu greit, sa-
žiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-5447

DEMESIO

MAŽA LIETUVIŠKA DOVANA

Visuose lietuviškuose namuo-
se turėtų būti lietuviška vėli-
va. Nėra vietos dažnai didesnei
vėliavai iškabinti, bet galima
laikyti mažą vėliavukę ant ra-
mojo stalo. Galima ir net pada-
ryti gražią kombinaciją su
Amerikos vėliavuke. Dienraščio
"Draugo" administracija gali
pristatyti tokias mažas, gražias
vėliavukes, kad Lietuvos vėli-
va plevėsuotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja
po 1 dol. (reikia pridėti 5 centus
mokesčių ir 25 centus už per-
siuntimą, jei gyvenate Illinois
valstybėje). Užsakymus siųskite:
"DRAUGAS", 4545 W. 63rd
Street, Chicago, Ill. 60629.

DEMESIO!

**SKELBKITE PARDUODAMUS
DALYKUS DRAUGE**

PARDUODATE NAMĄ? BALDUS? AUTOMOBILĮ?

Geriausia vieta skelbtis Jūsų dienraščio "Draugo" puslapiuose. Re-
zultatai būna geri, kaip matote iš šių liudijimų:

"Kai mano vyras mirė, aš norėjau perduoti automobilį. Paskelbiau
"Drauge" ir atsiliepė 15 asmenų. Pirmas nupirko. Pastūlymas buvo ger-
s" (Mrs. S. S.).

"Mano darbininkė patarė man paduoti skelbimą "Drauge", kai aš
norėjau perduoti seną, didelį, gražų stalą, kurį man paliko mano bobutė.
Jau kitą dieną atsiliepė inteligentiškas vyras ir nupirko. Aš tik mokėjau
\$1.96 ir atsiliepė 5" (M. K.).

Tokie palūdimai labai dažni, dėlto apsimoka skelbtis dienraščio
"Draugo" puslapiuose.

Paskelbiau namą pardavimui, ir adresas buvo klaidingas; paduotas
bet mano kaimynė, kurios adresas buvo pažymėtas, atsiuntė pirkėjas pas
mane ir aš parduotuvę trečiam lankytojui" (Mrs. B. B.).

Philomena Says

**CHICAGO SAVINGS
IS NOW PAYING**

5.39% Annual Yield on 3½% Passbook Accounts Daily Interest	5.92% Annual Yield on 3½% 90-Day Notice Accounts \$100 Minimum	6.003% Annual Yield on 3½% 90-Day Savings Certificate \$1,000 Minimum
6.81% Annual Yield on 6½% One Year Savings Certificate \$1,000 Minimum	7.08% Annual Yield on 6½% 30-Month Savings Certificate \$5,000 Minimum	7.35% Annual Yield on 7.00% Four Year Savings Certificate \$1,000 Minimum

7¼%
on Four Year Savings
Certificates
\$10,000 Minimum

7.627%
Annual Yield

For 49 years, savers at near-\$100 million
Chicago Savings have become accustomed to
the highest rates permitted by law. It is
possible to offer the above yield where earn-
ings remain undisturbed and are com-
pounded for a year or more.

CHICAGO ★★★
savings and loan association
6245 South Western Avenue 476-7575

Passbook Savings Earn From Day
of Deposit to Day of Withdrawal

**?
Ar Šlapiuoja
Rūsūs**

Sutvarkykite drėgną, šlapią ir
suplėkusį rūši, pirmą negu turėsite
rimtus nuostolius. Perma-Seal yra
paruošus "lietuvai suprantamą
knygelę: "Do it Yourself Water-
proofing Program". Ji gali jums
sutaupyti šimtus dolerių. Reika-
laukite NEMOKAMO vadovėlio,
kaip "pačiam atlikti tą darbą",
kad rūšys būtų atsparus vandeniui.
"Basement Waterproofing
Guide".

PERMA - SEAL SYSTEMS, INC.
Kreipkitės į Jona Rimšą
Skambinkite (312) 637-8200
Iš kitų "area" — vietovių
skambinkit "collect"
Arba siųskite kuponą

Perma - Seal Systems, Inc.
1921 N. Harlem Ave. Suite 105
Chicago, Ill. 60635

Name
Address
City State Zip
Phone

SUDIEV, BICIULIAI, SMAGU MUMS BUVO

Įspūdžiai iš Pensylvanijos (10)

Artėjo penktadienio, rugpjūčio 24 d., vakaras. Tą vakarą nutarėm bendrai atsisveikinti su Shenandoah ir apylinkių lietuviais, kurių tarpe dviejų metų bėgyje praleidom penkias savaites. Aplankę, nufotografavę bei išstudijavę net 21 lietuvių angliakasių įkurtą parapiją ir susiradę daug naujų pažįstamų. Alg. Kezys suplanavo bendrą atsisveikinimo seansą: parodyti tai, ką padarėm. Būtent: Alg. Kezys parodys spalvotas skaidres su bažnyčių, pastatų bei vietos lietuvių veidais; as pademonstruosiu magnetofono įrašus iš Pensylvanijos Lietuvių dienos, pirmų Liet. Mišių St. Clair liet. p-jos bažnyčioje ir kitur, o E. Bradūnaitė supažindins su tose apylinkėse surinktomis tautosakos dainomis, už kurias ji Californijos universitete neseniai gavo mokslo laipsnį.

Visuotinis pritarimas

Tą mintį Alg. Kezys pasiūlė simpatingam Shenandoah liet. sv. Jurgio parapijos klebonui kun. J. Neverauskui ir mūsų klebonas globėjui klebonui - emeritui prel. J. Karaliui. Iš jų abiejų pusės pritarimas buvo visuotinis. Klebonas pasiūlė atsisveikinimo seansui pasinaudoti jo parapijos sale, pažadėdamas paprašyti kai kurias lietuviškas parapietas, kad paruoštų kavos bei pyragų.

Pas mus tokia jau tradicija, kad parapijos salėje nevalia gerti vyną ar alų, — pasakojo kun. J. Neverauskas. — jei kas iš jūsų svečių norės kilnesnių gerimų, mieliai galės užsukti į kleboniją.

Gavę leidimą bei mielą pritarimą atsisveikinimo vakarui, dar kartą nūdūmėm į Scrantono apylinkes, kur rašytojo L. Dovydeno gražiam ir didžiam romantiskam ūkyje praleidom smagią popietę, besidalindami įspūdžiais apie šieviškos lietuvių kultūrinį gyvenimą ir apie tai, kaip LB galėtų kurtis senųjų Pensylvanijos anglių kasyklų rajono lietuvių apgyventose vietovėse. Rašyt. L. Dovydenas buvo kiek skeptiškas, bet sugestijonavo, kad pastangas reikia dėti ir kad pvz. mūsų ambasadoriška misija tam irgi dalinai paruošė dirvą. Žinoma, mes negalėjoms nesidžiaugti, kad pvz. praėjusiais metais LB apylinkėse įsisteigė Scrantone, o šiemet ten gimė ir Lietuvos vyčių kuopa. Tos organizacinės lstelės turėtų pajudėti kiek toliau į pietų vakarus — į Shenandoah, Mt. Carmel, St. Clair ir kit. dar gyvas vietos liet. kolonijas. Bet prieš pradėdam tą misiją, turėtų būti atsistatęs iš jaunų studentų sudarytas vadinamas "taikos korpusas", kurs dainomis,

taut. šokiais angliškai pasakoja maš Lietuvos istorijos epizodais uždegtų lietuvių gilesniam susidomėjimui lietuvių. Kai jie gražų lietuvišką žodį šalia angliško užgirsta iš jaunų lietuvių studentų lūpų, kai iš tų pačių lūpų plaukia nenutrūkstantis lietuviškų dainų posmai, lietuviškai lietuvių savo akimis bei ausimis įsitikina, kad lietuviškoji dvasia nėra tik senelių reikalas, bet kad laisvajame pasaulyje yra dar daug ir gyvo jaunimo, gerai mokančio tėvų kalbą, dainas ir šokančio gražiuosius liet. šokius. Todėl dar kartą viešai norime pareikšti, kad senoji Pensylvanijos Lietuva pasiilgusi lietuviško jaunimo — jų gyvos kalbos, dainų, šokių. Ir jų pasirodymai gal turėtų būti ne tiek estradiniai, bet sukiojantis tarp gyvų žmonių parapijų aikštėse, dar lietuviškosiose lietuviškuose klubuose, lietuvių šeimose. Tokią misiją atliko studentė E. Bradūnaitė. Perna ji buvo viena, o šiemet su savo broliu studentu Jurgiu, kurs taip pat pulkus dainininkas ir visą laiką dar nešiojasi lūpinę armonikėlę. Sunaku net įsivaizduoti, kiek jie draugų susirado anose apylinkėse. Prie tos misijos gražiai prisidėjo ir sol. D. Kučėnienė.

Būriai iš kelių parapijų

Iš Clark Summit, kur gyvena Dovydenai, atgal į Shenandoah Alg. Kezys automobilį spaudė, kiek tik galėjo. O man net skausmas krūtinei draskė, kad štai akiratyje gal paskutinį kartą matau tos milžiniškos angliakasių miestelius sukauščiusius kalnus, už kurių nūn leidosi raudona saulė. Stengiausi kiek galėdamas tuos pasakiškus vaizdus išgyventi, nes gerai žinojau, kad daugybė įspūdžių bei istorinių faktų reikės surašyti ne tik laikraščiniuose reportažuose, bet ir plačios apimties istoriniam albume, šalia liuksusinių Alg. Kezio nuotraukų, kurių jis prisidėjo ar ne 2.000.

Į Shenandoah liet. sv. Jurgio parapijos salę susirinko ne tik

gražus būrelis vietos lietuvių, o kunigai Jonas Lukšys, Algimantas Bartkus ir Albinas Bielskis atvežė net ekskursijas iš savųjų parapijų. Vėliau ne vienas galvėdavo, kodėl niekas nesusiprato pakviesti apylinkės angliškųjų laikraščių reporterius.

Atsisveikinimą pradėjo ir pravedė Alg. Kezys. Jis parodė eilę skaidrių iš tų apylinkių, kuriose gyvena suvažiavę kunigai bei parapiečiai. Gaile tu gražų spalvotų skaidrių tebuvo tik dalis, nes kitos dar nespėjo grįžti iš laboratorijų. Bet įspūdį jos darė tikrai miela ir atmintina. Kai aš paleidau juostoje Pensylvanijos Lietuvių dienoje 15.000 žmonių minios giedamą Lietuvos himną, keturis metus Vilniaus kaviškio kunigų seminarijoje besimokęs JAV gimęs lietuvis kun. Jonas Lukšys liepė visiems sustoti ir atiduoti pagarbą Lietuvai ir jos himnui. Mano veidą šypsnyje apgaubė: pernai tas pats kunigas J. Lukšys juokais pasisakė, kad jis nuliutėjęs lietuvis, nes vyskupas per eilę metų jį laikė meksikonu ir juodukų parapijose, visai atskyręs nuo lietuvių. O dabar štai, prieš kelis metus vėl sugrąžintas į lietuvių parapijas klebonauti, net kitiems liepia atsistoti, atiduodant pagarbą Lietuvos himnui. Ir visa tai išskelbiu ne neigiamai, o tikrai teigiamai prasme.

Kai E. Bradūnaitė pradėjo demonstruoti jos surinktas senas liet. angliakasių dainas, kai lietuviškai ir angliškai aiškino jų turinį, prasme bei istorinę reikšmę, susidomėjimas buvo toks didelis, kad niekas nė nekrutėjo. O šalia jos dar gražiais lietuviškais žodžiais prisistatė ir du jaunuoliai iš Chicagos — studentai Jurgis Bradūnas ir Raimundas Lepas. Kai klausiausi visų tų trijų jaunų žmonių lietuviškų žodžių vietos lietuviams, kai stebėjau su kokių išgyvenimų bei įdomumu vietiniai jų klausosi bei žodžius priima, dar kartą įsitikinau, kokią svarbią misiją čia galėtų atlikti iš jaunų žmonių sudarytas ir į senąją Pensylvanijos Lietuvą pasiųstas lietuviškas "taikos korpusas".

Mūsų atsisveikinimo vakaras prieš vidurnaktį baigėsi prel. J.

Karaliaus garbei visiems sugiedojus "Ilgiausių metų" ir kun. klebonui J. Neverauskui tarus nuodūrų lietuvišką atsisveikinimo žodį. Ilgai dar pokalbiai tęsėsi prie kavos ir pyragų, o po pusiaunakčio ryžtingieji dar sugūžėjom į kleboniją, kur klebonas ištroškusiems atidarė butelius kanadiško alaus, o moterys ir kunigai siurbėjo skanų vyną. Pokalbių buvo tiek daug ir nuotaika tokia šilta, kad nepajutom, kaip pradėjo giedoti ir pirmieji gaidžiai. Šeimininkas kun. klebonas J. Neverauskas, nors neseniai pergyvenęs dvi operacijas, laikėsi kaip ažuolas. Kai už poros valandų kėlėmės kelionėi į DuBois, o iš ten — į jubiliejinę skautų stovyklą, klebonas jau buvo atsikėlęs, mus palaimino ir išleido tolimai kelionėi. Ką veikė 85 metų sulaukęs prel. J. Karalius, kai mes tame pačiame name kuone visą naktį klebėjom bei dainavom, nežinom. Rytą, mums išvyksiant, didžiausioje Pensylvanijos liet. sv. Jurgio bažnyčioje Shenandoah jis jau laikė ankstyvas Mišias. Visą laiką liksime prelatui labai dėkingi, nes tik jis išskėlė ir įgalino atlikti mūsų uždavinį — įamžinti foto nuo-

AUSTRALIJOS AMBASADORIUS VAIKANE

Popiežius Paulius VI vakar specialioje audiencijoje priėmė pirmąjį Australijos ambasadorių prie Apaštalo Sosto Lloyd Thomson, kuris įteikė savo skiriamuosius raštus. Ta proga pasakytoje kalboje Popiežius pažymėjo, kad diplomatinių santykių užmezgimas dar labiau džiaugsmą dievybės paslapčiai sustiprins nuodūrų Australijos ir Švento Sosto bendradarbiavimą.

traukose, filme ir rašte senųjų lietuvių angliakasių sukurtą ir jauosioms kartoms perduotą Pensylvanijos Lietuvą.

Baigdamas noriu pabrėžti, kad šis reportažas serijoje jau paskutinis. Žinau, kad nemažai ten sutiktų asmenų nerado savo pavardžių bei pokalbių. Kadangi laikraščiniuose reportažuose skelbiau tik labai mažą dalį įspūdžių, viskas negalėjo patekti. Bet visa ta medžiaga, kuri turi istorinę vertę ir yra surišta su Alg. Kezio nuotraukomis, bus panaudota knygoje.

VL Ramojus

A. + A.
Inž. ADOLFUI TRINKAI mirus,
didžio liūdesio valandose nuodūržiai užjaučiame a. a. velionio seserį REGINĄ, jos vyrą VLADĄ ir dukrą LORETĄ ANDRIJAUSKUS — kartu a. a. velionio tėvą, šeimą, gimines ir artimuosius.
Izabelė, Kazimieras ir Manigirdas Motekaičiai

A. + A. ROSE YURKUS (Jurkus)
Gyveno 10326 S. Ridgeway Ave., Chicago, Illinois.
Mirė spalio 21 d., 1973, 5 val. ryto šv. Kryžiaus ligoninėje, sulaukus 89 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoj. Amerikoje išgyveno 62 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime du sūnus Anthony Yurkus ir marti Charlotte, gyv. San Francisco, Calif., John Yurkus ir marti Maxine ir anūkas John Yurkus, kiti gimines bei pažįstami.
Velionės vyras Antanas mirė 1945 m.
Kūnas pašarvotas McPhee kopl., 7133 S. Western Ave., Chicago, Ill. Laidotuvės įvyks treč., spalio 24 d. iš kopyčios 8:45 val. ryto bus atlydėta į Queen of Martyrs parapijos bažnyčią, 10300 S. Central Park Ave, kurioje 9:30 val. ryto įvyks ged. pamaldas už veionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines.
Nuodūržiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: Sūnūs, marčios, anūkai ir giminės.
Laid. direkt. Jos. McPhee and Sons. Tel. PR 6-0777

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPYČIOS
2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNHALL 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPYČIOS
MARDIŠKOS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8691

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Kopyčios:
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorų Asociacijos Nariai
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
STEPONAS C. LACK (LACKAWIGZ) IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

A. + A. Inž. ADOLFUI TRINKAI mirus,
jo seserį REGINĄ, svainį VLADĄ ANDRIJAUSKUS ir dukterėčią LORETĄ, bei kitus artimuosius nuodūržiai užjaučiame.
Aldona ir Albertas Tamošiūnai
Vida ir Šarūnas Rimai
Aldona ir Antanas Rauchai

Brangiam sūniui
A. + A. ADOLFUI TRINKAI mirus,
tėvą STASĮ TRINKĄ ir artimuosius didžio skausmo valandoje užjaučiame ir kartu liūdime.
Joana ir Romanas Drukteiniai

A. + A. JOSEPH SAMAN
Gyveno 7343 S. Claremont Avenue, Chicago, Illinois.
Mirė spalio 21 d., 1973, 10:55 val. vak., sulaukęs 68 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Samanų kaime.
Amerikoje išgyveno 45 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Stella (Strelkauskaitė), dukterė Huberta Palaima, žentas Waler, 4 anūkai Robert, Edward, James ir William, brolienė Lucy Saman su šeimą, švogerka Helen Dering su vyrų Casimir ir šeimą, pusbroliu Ant. Jasevičius, jo žmona dr. Irene, 2 pusseserės Elizabeth Burnelis ir Lydia Paulienas, Lietuvoje 2 broliai Jonas ir Kazys su šeimomis ir sesuo Ona Abraškevičienė ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Kūnas bus pašarvotas antradi., 6 val. vak. Lack-Lackawicz kopyčioje, 2424 W. 69 Street.
Laidotuvės įvyks ketv., spalio 25 d. iš kopyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines.
Nuodūržiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: Žmona, dukterė, žentas ir anūkai.
Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213

A. + A. ANELEI MIKIENEI mirus,
vyrui JUOZUI, dukrai DALIAI ir žentui KAZIUI NAVASAIČIAMS nuodūržiai užuojautą reiškiam ir kartu liūdime.
Detroito Ateitininkai

P A D Ė K A
Skausmas giliai palietė mus, ELENAI TRASIKIENEI (Griciutei) — mylimai žmonai, mamytei ir seseriai — iškeliauvus amžinybėn. Mes esame dėkingi visiems, kurie sunkioje valandoje buvo šalia mūsų ir viena ar kita forma tą skausmą mažino. Ypatinga padėka priklauso gerb. prelatui Jonui Kučingui už velionės lankymą ir guodimą ligoninėje ir namuose, kun. dr. A. Olsauskui už pamokslą ir vadovavimą rožinui, kun. V. Palubinskui už religines apeigas kapinėse.
Ačiū solistei O. Deveikienei už gražias giesmes LB Santa Monica's apyl. pirm. B. Grauziniui už tartą kapinės žodį, buv. velionės mokytoju J. Kojeliui už gimtojo krašto žemę ir atsisveikinimo kalbą, I. Gurdinui už nuotraukas, LB Santa Monica's apylinkės valdybą ir jūrų skautams už surinktas aukas Lietuvos Fondui.
Negalėdami visus pavardėmis išskaičiuoti, su giliu dėkingumu prisimename karsto nešėjus, visus užprašiusius šv. Mišias, pareiškusių užuojautas, atsiuntusių gėles, aukojusius Lietuvos Fondui, dalyvavusių rožinyje ir šv. Mišiose ir gausiai padėjęsius į kapines. Tegu visiems Dievas atlygina.
Algis, Virgilijus ir Loreta Traskiai
Kazimieras ir Aleksas Griciai

DEVYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS
A. + A. ANTANAS RIPSIS
Jau suėjo devyneri metai, kai negaltinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą vyrą ir tėvą, kurio netekome 1964 m. spalio mėn. 24 dieną.
Nors laikas greitai bėga, bet mes jo niekad negalėsime užmiršti. Tegul galingasis Dievas suteikia jam amžiną ramybę. Už jo sielą užprašytos šv. Mišios spalio mėn. 24 ir 25 dienomis 8:00 val. iš ryto šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Chicago Heights, Illinois.
Maloniai prašome visus — gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti velionį savo maldose.
Nuliūdę: Žmona ir sūnūs

A. + A. ONA RAKUS (RASTAUSKAITĖ)
Gyveno šv. Seimos Viloje, Lemont, Ill.
Mirė spalio 22 d., 1973, sulaukus 73 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje Pasvalio mieste. Amerikoje išgyveno 38 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime sesers sūnus Stanley Tribe su šeimą, gyv. Kalifornijoje, ir sesers sūnaus a. a. John Tribe vaikai: Mike, Steve ir Al, Lietuvoje liko sesuo Viktorija Grytėnė ir jos sūnus Jonas ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz kopyčioje, 2424 West 69th Street.
Laidotuvės įvyks trečiadi., spalio 24 d. iš kopyčios 10 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.
Nuodūržiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: Giminės.
Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213

ITAKINGOS PARTIJOS

Atkelta iš 3 pusl.)

veiklūs darbininkų organizacijose kaip Švedijoje, Sri Lanka (Ceilone).

Sri Lanka maskviniai komunistai koalicijoje su socialistais, trockistais pajėgę įeiti į parlamentą, nors tą kraštą valdo Sri Lanka laisvės partija, kuriai vadovauja tos partijos įkūrėjas S. Bandaranaike. Švedijos komunistai turi didelę įtaką į krašto vyriausybę, todėl ir valdančioji socialistų partija gerokai pasuko į kairę.

Prancūzijos komunistai į rinkimus ėjo susiblokvę su socialistais. Jie parlamente iš 90 vietų paško iki 103. Suomijos komunistai kurį laiką krašto vyriausybėje turėjo net tris ministerečius.

Si komunistinių partijų apžvalga kategorijomis rodo, kad laisvajame pasaulyje komunistai yra labai aktyvūs, nors dažnu atveju jie nėra gausūs. Jie veržiasi į kitas partijas, organizacijas, organizuoja padugnes įvairiems protestams.

APLINK MUS

Chicagos žinios

VAGYSTES PASTUOSE

Tyrinėjamai parodė, kad paštų tarnautojai, net ryšyje su gėngsterių sindikatu, kartais įsivieša į vagystes. Numatyta imtis priemonių prieš tai.

STAMBUS PALIKIMAS UNIVERSITETUI

George Miller, kuris 48 m. dirbo Illinois universiteto medicinos centre, mirė sulaukęs 71 m. ir universitetui paliko 111,702 dol. Jis tvarkydavo lavonus anatomijos pamokų skrodimams.

GAISRE ŽUVO MERGYTĖ

Kilus gaisrui Northlake priemiesty, liepsnose žuvo 1 metų mergytė Melissa Fischer. Kiti šeimos nariai išsėlgėbejo.

BOGANO MOKYKLOS RADJO STOCIJA

Ford City Sertoma organizacija įteikė 2,000 dol. Bogano aukšt. mokyklos radijo stocijai.

DIDŽIOJI GYVULIŲ PARODA

Tarptautinė gyvulių paroda Chicagoje, International amfi-teatre, įvyks lapkričio 19-25 dienomis. Bus ir rodeo programa.

PIETVAKARIŲ SIMFONINIS ORKESTRAS

Susidarė vadinamas Southwest simfoninis orkestras, kuris dešimtą savo sezoną atidarys lapkr. 17 d. Evergreen Parko aukšt. mokyklos patalpose, 99 gatvė ir Kedzie, 8 v. v.

REIKĖS VALANDĄ ATVARYT LAIKRODĮ

Nakčia į sekmadienį, spalio 28 d. grįšime prie normalaus laiko — reikės vieną valandą atsukti laikrodį atgal. Vasarinis laikas baigsis.

× **Br. Tadas Margis, MIC,** iš Brodhead, Wis., išvyko į laidotuves savo brolio Kazimiero, gvv. Torrence, Calif. Velionis mirė po ilgesnės ligos, sulaukęs 58 m. amž., palikdamas liūdinčią šeimą. Į laidotuves taip pat yra išvykę velionies sesuo Ses. Damian iš Orland Pk., Ill. ir kun. Juozas Margis, MIC, iš Pietų Amerikos.

× **Pirmoji "Alcoholics Anonymous" grupė** lietuviams organizuojasi Chicagoje su vienu susirinkimu spalio 25 d., 8 v. v. Richmond mokyklos valgykloje, 4325 S. Richmond st. Chicagoje. Du prelegentai kalbės tema: Išsigydymas iš alkoholio. Taip pat kalbės alkoholio duktė. Gera proga lietuviams susipažinti su šiuo nepaprastu judėjimu.

× **Korporacija Virgines ir Fraternitas Baltiensis a. a.** Adolfo Trinkos prisiminimui paaukovojo 50 dol. Lietuvos Dukterų draugijai. (pr.)

× **Lietuvių Gail. Seserų S-ga** ruošia tradicinį vakarą — po buvį spal. 27 d., šeštad., 7:30 v. v. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Visi maloniai kviečiami vakarieneje dalyvauti, smagiai laiką praleisti. Programą atliks dainininkė Vanda Stankienė ir Ažuolo Stelmoko vedamas orkestras. Vietas rezervuoti tel. 476-2984 arba 925-2221. (pr.)

× **Lietuvių Fondas, Jolanta** Grušnienė, Detroit, atsiuntė per J. Šepetį \$50, padidindama savo vyro a. a. Silvestro Grušniaus atm. jn. iš \$100 iki \$150. Bronius Strimaitis, CT., atsiuntė \$50, padidindamas pradinį a. a. Leono Strimaitio atm. jn. iš \$30 iki \$80. Sudarydami testamentus, prisiminkite ir LF. LF adresas: 2422 W. Marquette Rd., Chicago, IL. 60629, tel. 925-6897 (pr.)

× **Marquette Meno Galerijoje** galima įsigyti lietuvių dailininkų meno darbų. Taip pat parduodamos gėlės įvairioms progoms. Rėmuojami ir restauruojami paveikslai. Duodamos tapybos pamokos. 3215 W. 63rd St., tel. 436-2112. (sk.)

Vyriausioji Lietuvos Vyčių valdyba susirinko Chicagoje ir ta proga, spalio 20 d., praėjusį šeštadienį, aplankė Draugą. Nuotraukoje (iš k. į d.): Leon Paukšta, Ill.-Ind. apskr. pirm.; Albert Ozalis, II vicepirm.; Helen Kulber, spaudos vedėja; Irena Ozalis, finansų sekr.; Anthony Kober, finansų sekr.; Great Neck, N. J.; Marian Skabeikis, vicepirm.; Nancy Kober, vicepirm.; Great Neck, N. J.; Daniel P. Coman, sveičias, Chicago parkų apskr. vyriausias advokatas; Mary Kober, patikėtinė; Phillip Skabeikis, kultūros komisijos pirm.

KAD VILNIUS NUMESTŲ VERGIJOS PANČIUS

Lietuvos sostinės Vilniaus 650 m. sukakties iškilmingas minėjimas Chicagoje buvo su ruoštas perėta sekmadienį. Specialų komitetą sudarė kelios organizacijos atstovai. Minėjimas pradėtas vėliavų pakėlimu Jaunimo centro sodelyje. Apeigas prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės pravedė P. Šeštakauskas. Aukuro ugnį uždegė prof. Ad. Varnas, dviem skautam asistuojant. Žodį tarė savanoris kūrėjas J. Traukų iš k. tik išleistas jo naujos poezijos knygos "Pokalbiai su karalium", kuri skirta Vilniaus, kaip Gedimino sostinės, 650 metų sukakčiai. Pažymėtina, kad tai yra beveik vienintelis išėjęs darbas apie Vilnių, išleistas sukaktį minint. Jo išleidimą finansavo ir spaudos darbus atliko žinomas spaustuvininkas Mykolas Mor-kūnas.

Solistė Janina Šalmenė padainavo trejetą dainų. Po to visus gerai nutėkė Jaunimo centro ansamblis, vedamas muziko Fausto Strolia, sudainavęs 5 dainas ir dar vieną bisui. Akomponavo Vida Kazlauskaitė. Pranešėja Rima Janulevičiūtė. Kartu su chorą gražiai pasirodė Em. Pakštaitės vedamas kanklininkų būrelis. Iškilmingą minėjimą baigė meninės dalies pravedėja Lydi-ja Jadviršytė žodžiais: Kad Lietu- vos sostinė greičiau numestų vergijos pančius, kad Lietuva vėl laisva būtų, kad skriaudos lietuvių tautai būtų atitaisytos!

Pirm. V. Šimkus padėjo visiems, prisidėjusiems prie minėjimo paruošimo, minėjimas baigtas 3:45 val. p. p. Taigi visos minėjimo iškilmės užsitęsė net 4 valandas, bet jos nebuvo nuobodžios. Po to dar buvo vaišės Jaunimo centro kavinėje. Galime džiaugtis, kad tiksliai Vilniaus 650 metų sukaktį paminėjo prasmingai skaitlingai atsilankydami. (b. k.)

— Cilėjų tėvų pamestų vaikų yra 6,000, Venecueloje 200,000, Meksikoje 700,000. Argentinos sostinėje Buenos Aires — 150,000.

Paskaitą apie Vilnių skaitė iš Philadelphia specialiai atvykęs prof. dr. J. Puzinas. Jis išskėlė charakteringus Vilniaus senovės bruožus. Remdamasis paskutiniaisiais archeologinių tyri- nėjimų duomenimis, jis pabrė- žė faktą, kad Vilniaus gyven- vietė buvo jau keletas šimtme- čių prieš Kristaus laikus. Min- daugo ir priešmindauginiais lai- kais Vilnius jau buvo tvirtovė. ir miestas. Taigi Gediminas Vil- niaus neįkūrė, jis tik jį praplė- tė, sustiprino, atkvietė į miestą amatininkų ir pan. (Prof. J. Puzino paskaita bus artimiausiu laiku atspausdinta "Drau- go" kultūriniam priede).

Papildydamas mokslisškas ži- nias apie Vilnių, paskaitininkas ekrane parodė apie 60 Vilniaus ir apylinkės vaizdų, schemų, planų, žemėlapių, žymesniųjų

senovės pastatų. Svečio — mokslininko paskaita buvo su dideliu dėmesiu išklausa ir visiems paliko gilų įspūdį. Sce- ną Vilniaus motyvais dekoravo dail. V. Vaitiekūnas.

Meninė programos dalis, kad ir ilgokai nusitęsusi, buvo įdo- mi ir įvairi. Solistas Algirdas Brazis, muzikui Algiiui Šimkui akompanuojant, padainavo porą dainų. Po to poetas Kazys Bradūnas paskaitė keletą iš- traukų iš k. tik išleistos jo naujos poezijos knygos "Pokal- biai su karalium", kuri skirta Vilniaus, kaip Gedimino sostinės, 650 metų sukakčiai. Pažy- mėtina, kad tai yra beveik vien-intelis išėjęs darbas apie Vilnių, išleistas sukaktį minint. Jo išleidimą finansavo ir spau- dos darbus atliko žinomas spaustuvininkas Mykolas Mor- kūnas.

Solistė Janina Šalmenė pa- dainavo trejetą dainų. Po to vi- sus gerai nutėkė Jaunimo cen- tro ansamblis, vedamas muziko Fausto Strolia, sudainavęs 5 dainas ir dar vieną bisui. Akomponavo Vida Kazlauskai- tė. Pranešėja Rima Janulevičiū- tė. Kartu su chorą gražiai pa- sirodė Em. Pakštaitės vedamas kanklininkų būrelis.

Iškilmingą minėjimą baigė meninės dalies pravedėja Lydi- ja Jadviršytė žodžiais: Kad Lie- tuvos sostinė greičiau numestų vergijos pančius, kad Lietuva vėl laisva būtų, kad skriaudos lietuvių tautai būtų atitaisytos!

Pirmosios Jaunimo centro choro valdybos nuotrauka. Choras įsisteigė 1972 m. rudenį. Nuotraukoj (iš k. į d.): Petras Kisielius, Ina Stravinskaitė, Vytautas Kazlauskas, Rūta Kleinaitytė ir Jonas Vaznelis.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

PAGERBĖ KOMP. JAKUBENĄ

Prof. Vl. Jakubėno pagerbi- mas įvyko sekmadienį Lietuvių tautiniuose namuose, Chicago- je. Surengė šių namų vadovy- bė drauge su Liet. Mot. federa- cijos Chicago klubo.

Atidarė ir sklandžiai pravedė akt. V. Visockienė, pasidžiaug- dama mūsų kompozitoriaus kū- rybingumu ir dėkodama atsil- lankiusiems svečiams. Pakvietė kalbėti muz. A. Šimkų, kuris išskėlė Vl. Jakubėno talentą, kaip kūrybingo kompozitoriaus, gabaus muzikinių parengimų recenzento. Supažindino su jo kūriniiais, kur jis įveda ir lietu- viškų motyvų, praturtindamas juos savo plačiais kūrybiniais polėkais.

Komp. Vl. Jakubėnas papa- sakėjo savo atsiminimus. — Kaip tekdamo atsikuriančioji Lietuvoj važinėti šlapionių mal- komis kūrėnamais traukiniais, apie pirmuosius operos spek- taklius Kaune. Rygoje pateko į turtingą muzikinį gyvenimą. Gilino studijas Berlyne, kur lankė tris operos teatrus. Bu- vo džiugu, kad Kauno pastaty- mo lygis galėjo derintis ir su Berlyno. Grįžęs į Kauną rado vyruojantį valstybinį teatrą. Komp. Dvarionis fortepijonu pradėjo propaguoti lietuvišką muziką. Didelį įnašą į kultūrinį gyvenimą davė "Naujoji Romu- va". Buvo stiprus dramos teat- ras, išsivystė simfoniniai kon- certai. Lyg atominis sprogimas buvo lietuviška Karnavičiaus opera "Grażina". Muz. Marti- nonis pastatė Mozarto "Re- qnem", muz. Kaveckas ėmė kilti su studentų chorų. Chorų var- žybos pakėlė chorų lygį. Pa- laipsniui prie radiofono buvo suorganizuotas antras simfo- nios orkestras.

Vokiečių okupacijos metu Kaune buvo stiprus teatras, Vilniuje dominavo filharmoni- ja, opera. Visi parengimai bu- vo gausiai lankomi. Okupacijų metu teatras Ja- kubėną užprašė sukurti baletą "Vaivos juosta", kuris buvo iš- bairtas išėivijoj.

Dabartinę Lietuvos operą nėra labai didelis veiksnys. Vy- rausia drama; nemažai naujų kūrinių prirašyta.

Prof. Jakubėnas pasidžiaugė, kad Lietuvos opera davė stip- rią atžalą Chicagoje. "Veikime toliau, kol dar galime", baigė raginimu.

A. Dundulis projekcijos apar- ratu ekrane parodė eilę nuo- traukų iš prof. Jakubėno gyven- imo. Vaizdus ekrane lydėjo komp. Jakubėno muzikos gar- sai.

Svečiai rengėjų buvo pavai- šinti kavute ir užkandžiais. Vaišės paruošė naujoji mot. fed. klubo valdyba: pirm. K. Leonaitienė, vicep. ir parengi- mų vadovė J. Kerelienė. parengi- mų vad. talkininkė A. Mažeikienė, protok. sekr. H. Bagdo- nienė, spaudos ir informatorė E. Diminskienė, izdin. H. Tra- pikienė, talkininkė R. Kriaučiu-

nienė. Popietė jaukiai praėjo. Buvo atvykusių nemažai solistų ir ki- tų scenos darbuotojų.

J. Žvilbutis

SESERŲ MOKYTOJŲ RĖMEJOS

Viena seniausių Chicago lie- tuvių organizacijų — Sv. Kazi- miero seserų rėmėjos — spalio 21 d. Marijos aukšt. mokyklos patalpose turėjo savo vakariene.

Susirinkusius pasveikino pir- mininkė M. Rudienė, dėkodama už veiklą ir už atsilankymą. Nu- skambėjo Amerikos ir Lietuvos himnai.

Vysk. V. Brizgiui sukalbėjus maldą, svečiai buvo pavaišinti tušintos jautienos su priedais vakariene.

Daug linksmumo įnešė Sv. Gaul parapijos pensininkės mu- zikantės su savo vadinamu "virtuozų instrumentų" orkes- tru, dainomis, šokiais, anek- dotalais. Parodė daug išradingu- mo.

Sv. Kazimiero seserų rėmė- joms vadovauja centro valdyba: dvasios vadas kun. St. Gaučias, išdininkė moderatore ses. M. A- nastazija, pirm. M. Rudienė, vice pirmininkės S. Stephens, F. Gilmore, B. Varpučen, raštin. V. Paukštis, izdo globėjos O. Paukšta, E. Paulius.

Skyrių pirmininkės: Town of Lake — J. Kuznickas, (ją pa- vadavo A. Snarskienė), Bridge- porto — M. Janavičienė, Maine to Hawaii — S. Stephens, Ros- selando — St. Jusko, 18—tos — A. Winslow, Brighton Parko — A. Lindzius, West Pullmano — M. A. DiMarco, Marquette — A. Ramas, Cicero — J. Rotsko, West Side — S. Briesche. Jos sveikino savo skyrių vardu, at- nešdamos ir aukas.

Pristatė svečius prie garbės stalo: vysk. V. Brizgi, motina Lorenca, kun. P. Cibulskis, kun. P. Kelpša, kun. J. Mačiulionis, kun. J. Prunskis.

Pažymėtina, kad J. ir A. Sta- niai vienuolynui paaukovojo 1,000 dol.

Buvo pagerbtos ilgiausiai or- ganizacijoje išbuvusios narės: 50 metų — L. Druktenienė, O. Kazragienė, M. Nikšienė, O. Miliauskienė, E. Petrošienė.

45 m.: I. Antikauskas, M. Lin- džiū, Br. Linkus, J. Maceika, P. Mačiulis, M. Petraitis, M. Stankus, Pagerbtos kitos, orga- nizacijoje išbuvusios po 35 ir 25 m. Jiems sudainuota "Ilgiau- sių metų". Guli šeima paaukovo 250 dol.

Sv. Kazimiero vien. generl. vyresnioji sesuo M. Lorenza svei- kino, dėkojo rėmėjams.

Vakarienes pirmininkės — St. Stephens ir F. Gilmore.

Baigta maldą, kurią sukalbė- jo kun. Pr. Kelpšas.

J. Žvilbutis

LIETUVOS DUKTERŲ BALIJE

Cikagiečiai mėgsta tuos, ku- rie myli vargo lietuvių, užtat taip gausiai šeštadienį prisirinko svečių į Lietuvos dukterų drau-

STASIO YLOS

VARDAI IR VEIDAI

MCSŲ KULTūros ISTORIJOJE.

Knyga išleista su dokumentinių nuotraukų lanku, dalykine ir vardu rodykle, papuosta Telesfo- ro Valiaus aplanku, 345 pal., kai- nuoja 6 dol.

Lietuviškos Knygos klubo leidinys,

gaunamas Drauge ir pas platin- tojus.

gijos rudens balių Jaunimo centre.

Pasišventusi draugijos pirmi- ninkė E. Kieilienė atidarymo kal- boje pasidžiaugė, kad Lietuvos dukterims taip vyksta savo už- davinį atlikti. Parama siun- čiama net į Pietų Ameriką, Eu- ropą, net į Lietuvą, kur tik vangstantis lietuvis šaukiasi. Draugija nekonkuruoja su Balfu, o jam talkina. Pa- sidžiaugė, kad per 4 metus jau aštunta kartą susirenkama į balių lėšoms telkti.

Programą praveisti pakvie- tė farmacijos studentė Lidi- ja Jadviršytė. Ji sumaniai savo uždavinį atliko, paįvairindama Aisčio ir Mačernio poezijos dek- lamacimu.

Respublikonų kandidatas į 3—čią kongr. distriką Edv. Su- manas priminė, kad Marquette parko rajone yra apie 20,000 lietuvių ir kad lietuviai čia turi gauti reprezentaciją. Pasveikino susirinkusius į banketą.

Menišką programą atliko Al- donos Valeišaitės išraiškos šokio studijos grupė, interpretuodama Grigo koncertą Nr. 1. Jaunos, igudusios, vikrios, turinčios gerą takto ir ritmo pajautimą, iš- lavintos šokėjos susilaukė pasi- tenkinusių svečių gausių ploji- mu.

Sokį meniškai atliko D. Bruš- kytė, D. Brusokaitė, V. Galė- naitė (pagrindinės, solo šoku- sios), kurioms vykusią papildą sudarė G. Aleksaitė, D. Barškė- tytė, I. Biskytė, J. Karužaitė, A. Totoraitytė ir D. Zengulytė.

Šokėjoms scenoje ekrane skaidrėmis savo paveikslais fo- ną sudarė ir šviesas tvarkė dail. V. Vaitiekūnas.

Programa buvo neilga, bet ža- vi. Dvasios vadui kun. F. Gurec- kui sukalbėjus maldą, prasidėjo vaišės prie gausiai valgiais nukrautu stalu.

Svečiai ilgai linksmosios grie- žiant L. Bichemvičiaus orkestrui.

Balių surengė valdyba: E. Kieilienė, A. Cepkauskienė, M. Edeliene, A. Dumbrienė, dr. M. Ringienė, E. Vilkienė, L. Lazaus- kienė, Pr. Masilionienė, L. Gru- molaitienė, V. Vaitiekūnienė, N. Vengrienė.

Vyr. šeimininkė E. Gaškienė. Garbės pirm. J. Daužvardienė. Daug iniciatyvos veikime parodo kapelionas kun. F. Gureckas.

J. Daugailis

IS ARTI IR TOLI

× **Prisiminkime mirusius.** Marijonų vienuolyno koplyčioje (prie "Draugo") bus laikomos pamaldos už mūsų maldoms pa- vedamus mirusius: Velinių die- nų (XI. 2) — giedotos šv. Mi- šios, per 8 dienas šv. Mišios ir bendros maldos už mirusius. Va- karais gedulingi mišparai per 8 dienas. Kasdieninis mirusiųjų prisiminimas per visą lapkričio mėn.

Kviečiame įjungti į šias ypatingas maldas už mirusius. Savo brangių mirusiųjų vardus, su išgalima auka, siųskite šiuo adresu: Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629. (pr.)

LAIDOJIMO APEIGOS

Naujai išleistas

A.L.R.K. Kunigų Vienybės

Laidojimo apeigų knyga nurodo įvairias šv. Mišias už mirusius. Šį vadovą laidojimams kiekvie- na parapija gali naudoti, nes ji turi visus bažnytinius užtvirti- nimus.

Kaina 50 centų. (25 centai pašto ir mokesčių išlaidoms).

Užakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629